

За ЄВАНГЕЛЬСЬКУ

ЧАСОПИС ВСЕУКРАЇНСЬКОГО СОЮЗУ ЦЕРКОВ ХРИСТІЯН ВІРИ ЄВАНГЕЛЬСЬКОЇ

«Тільки живіть згідно з Христовою Євангелією... борючись однодушно за віру Євангельську»
(Фил. 1:27).

ВІРУ

РЕЄСТРАЦІЙНЕ СВІДОЦТВО № КВ 9264 ВІД 15 ЖОВТНЯ 2004 РОКУ

№11 (74), ЛИСТОПАД 2010 РОКУ

Світильник серед темряви

«Ти ж, коли молишся, ввійди в кімнату твою, зачини двері і помолися Отцю твоєму таємно, а Отець твій, який бачить таємне, віддасть тобі явно» (Мт. 6:6).

Олександр Попчук

Кожен християнин повинен мати особисті стосунки з Господом Ісусом Христом і приносити плід. Найперше – плід покаяння, далі святість, або відділення від гріха, а потім плід Духа, а ще плід у всякому доброму ділі. Люди, які живуть навколо нас, бажають бачити і смакувати наш плід, їх зовсім не цікавить, як ми молимося, постимо або як спілкуємося з Господом. Кожна гілочка на лозі особисто прищеплена до лози і сама собі бере сік для плоду. Отже, наші особисті стосунки з Господом мають бути таємні, а сторонні люди, і насамперед родина, повинні бачити плід нашого християнського життя.

народом можна бути святым, праведним і благочестивим. Це воля Божа, задум Божий, Бог велить нам робити лише те, що ми можемо робити. Ной серед розбещених був святым, Лот у Содомі був з Богом, пророк Єремія у ямі з багном був вірний Богові, чекав милості від Нього і був помилуваний.

«Але ви – вибраний рід, царське священство, народ святий, люд, придбаний на те, щоб звіщати чесноти Того, Хто покликав нас з темряви в дивне Своє світло» (1 Петр. 2:9). Це план Божий – до кожної людини, до кожного покоління донести проміння Своєї любові. Для цієї справи Господь використовує Своїх вибраних, щоб показати людству досконалості Божі: любов, милість, доброту, довготерпіння і Боже співчуття до їхніх страждань. Наше серце має відчувати подих Святого Духа, розуміти волю Всевишнього і правильно передати Його досконалі риси, особливо Його довготерпіння. Ми – місіонери у своїх сім'ях і родинях, від нас перших люди мають прийняти благодать Божу, Його милосердя. І тільки через хрещення і сповнення Святим Духом ми зможемо передати це благословення. Тільки у Святого Духа є ключ до кожного серця. Він – наш Співпрацівник, Він надихає нас, дає нам силу свідчити про спасіння у Христі Ісусі. Коли нас ображають, роблять боляче або ж насміхаються над нами, то сам Божий Дух, Дух слави, підтримує нас, потішає, робить міцними у Христі Ісусі.

«Отже, коли ворог твій голодний – нагодуй його; коли прагне – дай напиться, бо, роблячи так, ти згортаєш палаюче вугілля на голову йому. Не будь переможений злом, а перемагай зло добром!» (Рим. 12:20-21). Тільки коли ти з Господом, коли сповнений Духом Святим і любиш ближнього, як самого себе, ти зможеш виконати цю заповідь. І якщо Господь повелів так любити своїх ворогів, то тим більше ми маємо любити, годувати і поїти своїх ближніх заради Ісуса Христа і заради їхнього спасіння.

Багато разів ми зазнавали лиха у своє-

му житті, оскільки всі ми задіяні в духовній боротьбі. І ось вона, заповідь Божа – «Не будь переможений злом, а перемагай зло добром». Якщо Господь так велить, тоді це можливо робити!

Обов'язково зреагуй на зло добром! Помолись до Бога і поміркую, яке саме добро потрібно вчинити ближньому, щоб він зупинився, зрозумів свою помилку і увірував. Добро і тільки добро – це наша зброя у Христі Ісусі. Роблячи добро, ми догоджаємо Богові, роблячи добро, ми перемагаємо всяке зло, благословляємо наші сім'ї. Наше добро – це наше світло у Христі Ісусі. Люди, котрі побачать це світло, прославлятимуть Отця нашого Небесного.

Як практично любити ворогів і супротивників? Одні люди відкрито наговорюють на Бога і нас, і таких людей потрібно благословляти, це воля Божа. Інші нам усміхаються, але насправді ненавидять нас, ненавидять Євангелію, справу Божу – таким треба творити добро. А ще є переслідувачі народу Божого: такі виганяють з домів, грабують маєтки, відбирають дітей, побивають камінням, кидають до в'язниць, заподіюють смерть – за таких треба молитися, щоб Бог їм простив і не зарахував це за гріх.

Так, виконуючи волю Божу, ми пере-

можемо зло і прославимо Отця нашого Небесного. «І був Господь з Йосипом, і він став чоловіком, що мав успіх. І перебував він у домі свого пана єгиптянина, і побачив його пан, що Господь з ним, і що у всьому, що він робить – Господь дає успіх» (Бут. 39:2-3). Практикуючи Євангелію, ми будемо переживати Божі благословення і успіх. Життя з Богом – це життя з успіхом. В'язень Йосип приніс Божий устрій до вільного Потіфара. Те, що мав Йосип, не мав у Єгипті ніхто! Потіфар зі своїм достатком не зміг подбати за дім так, як подбав Божий чоловік Йосип. Йосип – це світло Боже для Єгипту, це благословення для дому фараона, для дому Потіфара, це милість Божа для всіх народів і найбільше – це велике благословення для дому Якова.

Основою і серцевиною наших проповідей і свідчень має бути Ісус Христос. Він – Спаситель; і успіх, і благословення можна знайти тільки в Ньому, сила і перемога християнина – лише в Христі. Якщо ти незрячий, як Вартимей, – шукай Ісуса, якщо ти маєш все, як Потіфар, але життя – руїни, шукай Господа! Якщо ти переслідуваний – шукай присутності Божої! Якщо Господь помилував Ніневію, то помилує і тебе, якщо ти звернешся до Нього.

Найважча ділянка нашого християнства – наша родина, наші знайомі, які знають нас і наші недоліки. Великі випробування терпітиме світильник Христа, якщо його родина – це Содом або ж вона живе у Вавилоні, а його ближній – це в'язень Єгипту. Але, згідно з Євангелією Ісуса, можна служити Господу в Єгипті і вивести звідти багато в'язнів, можна вірою в Бога уціліти від левів і правильно вплинути на Вавилон. Ісус сказав: «Тому, хто вірує, все можливе» (Мр. 9:23).

Треба проповідувати Євангелію, але найсильніша проповідь – це проповідь ділами. І на найважчій ділянці повинні звучати найсильніші проповіді. Там нашого свідчення не приймуть, але з плодом будуть рахуватися, і якщо він постійний, то з часом засвідчать: «Господь є Бог!».

«Також ви, жінки, будьте покірні чоловікам своїм, щоб ті, котрі не підкоряються слову, були переконані без слова поведінкою своїх жінок, коли побачать ваше чисте, богобоязливе життя» (1 Петр. 3:1-2). Жінки! Рятуйте своїх чоловіків без слова, без проповіді. Продемонструйте

їм, що життя у Христі – це чисте життя, коріться своїм чоловікам, і з часом вони приймуть Ісуса.

«Поводьтеся мудро з чужими, використовуючи час. Слово ваше нехай буде завжди ласкаве, приправлене сіллю, щоб ви знали, як маєте відповідати кожному» (Кол. 4:5-6).

Кожного разу, коли Господь дасть можливість і серце ближнього буде відкрите, потрібно засвідчити про Ісуса. Обов'язково використовуйте цей час, зверніться ласкаво, без натиску, із захопленням розкажіть про нове життя у Христі Ісусі.

Слово, приправлене сіллю, – це слово, яке не розходиться з ділом, це чисте життя у Христі Ісусі, це чистий дім, чиста одежа, чисті, богобоязливі стосунки з людьми.

«... Але за прикладом Святого, Який покликав вас, і самі будьте святі в усіх ваших вчинках, бо написано: «Будьте святі, бо Я Святий!» (1 Петр. 1:15-16). Святий – це значить відділений від зла і присвячений тільки для добра. Ми покликані бути такими людьми! Самому досягти цього неможливо, а з Богом і Його

VII конференція Міжнародної Асамблеї християн віри євангельської

10-12 листопада в Ризі в п'ятидесятницькій церкві «Слово істини» проходила чергова – VII конференція Міжнародної Асамблеї християн віри євангельської (МАХВЕ), у якій взяли участь старший єпископ Церкви ХВЕ України Михайло Паночко і його заступник єпископ Олександр Бабійчук.

Окрім делегацій національних п'ятидесятницьких союзів і церков, на конференцію в ролі спостерігачів прибули

делегатції Естонської П'ятидесятницької Церкви на чолі з єпископом Аго Лілеоргом та Союзу християн віри євангельської Польщі на чолі з єпископом Анджеем Єзерницьким. Ці два п'ятидесятницькі об'єднання розглядають можливість членства в МАХВЕ.

У рамках конференції 10 листопада відбулося візніє засідання виконавчого комітету Євангельської теологічної семінарії (м. Київ), засновником якої є

МАХВЕ. На ньому, зокрема, обговорювалися питання щодо діяльності семінарії, пошуків нового президента ЄТС, стратегії

роботи і набору студентів, підготовки національного викладацького складу тощо. 10 листопада відбулося також засі-

дання Комітету МАХВЕ, до якого входять 27 старших служителів 16 Союзів і національних п'ятидесятницьких об'єднань. Були розглянуті питання про внесення змін до статуту МАХВЕ, заслухані звіти про ситуації в окремих союзах.

Під час робочих сесій з проповідями виступили єпископи Йоганн Прейзель, Едуард Грабовенко, Віктор Павловський, Михайло Паночко, Омар Байлер; прозвучало багато молитов за країни і служіння національних п'ятидесятницьких об'єднань у цих країнах; був затверджений фінансовий звіт президента МАХВЕ Віктора Прохора за період з 8 листопада 2008 р. по 10 листопада 2010 р.

Учасники конференції затвердили склад Комітету МАХВЕ на наступний дворічний термін, вибрали керівні органи. Президентом МАХВЕ обраний старший єпископ Союзу вільних церков ХВЕ України Василь Райчинець, віце-президентом – єпископ Латвійського центру п'ятидесятницьких церков Микола Гриб, секретарем – заступник єпископа Союзу ХВЕ Литви Іванас Шкуліс.

Найважливіша зустріч в житті кожної людини – зустріч з Господом. Один чоловік сказав: «Якщо Бог почув мою молитву, питання вирішене». Однак не завжди це істинно. Набагато важливіше, коли ми, подібно до пророка Ісаї, почуємо Бога. Реальні зміни в особистому житті служителя, у наших церквах, у суспільстві стаються тоді, коли людина чує голос Божий. І не просто чує, але приймає і відповідно діє.

Пожива Ісуса — чинити волю Отця

Микола Синюк
Єпископ

Ісус каже учням про Свою поживу. Виявляється, крім хліба, риби і меду є ще якась пожива – творити волю Небесного Отця. Тобто моя енергія, моя сила, моя постійність, моє задоволення, моя насолода і те, чим я живу, – це моя внутрішня духовна пожива.

«Ісус каже до них: «Пожива Моя – чинити волю Того, Хто послав Мене...»

У Євангелії від Івана в четвертому розділі описана одна з таких зустрічей людини з Богом. «Надходить ось жінка одна з Самарії набрати води. Ісус каже до неї: «Дай напитись Мені». Бо учні Його відійшли були в місто, щоб купити поживи. Тоді каже Йому самарянка: «Як же Ти, юдеєнин бувши, та просиш напитись від мене, самарянки?»... Тим часом же учні просили Його та й казали: «Учителю, їж!». А Він їм відказав: «Я маю поживу на їдження, якої не знаєте ви». Питали тоді один одного учні: «Хіба хто приніс Йому їсти?». Ісус каже до них: «Пожива Моя – чинити волю Того, Хто послав Мене, і справу Його довершити. Чи не кажете ви: «Ще чотири от місяці – і настануть жнива?». А Я вам кажу: підійміть свої очі та й гляньте на ниви – як для живих уже пополовіли вони!» (Ів. 4:7-9, 31-35).

Це була цікава зустріч біля криниці – вона радикальним чином змінила життя тієї самарянки. Жінка пішла до криниці набрати води, і зав'язалася цікава розмова. Юдей, якого там принципово не мало бути, попросив у неї води.

Жінка була кмітливою. Традиції змусили її відповісти, мовляв, як Він, юдеєм бувши, просить у неї пити, адже юдеї з самарянами не спілкуються. Іншими словами, вона каже: це ваша ідея.

Але Чоловік, з Яким вона спілкувалася, був не просто юдеєм – це був Господь. І Він спокійно відповів: «Якби ти знала дар Божий...» Жінко, є щось, чого ти не знаєш. Ти знаєш традиції, знаєш культуру, але якби ти знала ЦЕ, розмова була б зовсім іншою. (До речі, ця розмова і була зовсім іншою).

Втім, учні Ісуса теж знали не все, хоча перебували з Христом у тісному спілкуванні. І це нам підтверджує вже згаданий вище текст. Тільки після воскресіння розум їм був відкритий, і вони зрозуміли Писання. Але повернімося до криниці.

Ісус сказав, що має поживу, і учні дивувалися, мовляв, хто Йому її приніс. Людина створена так, що потребує їжі. Один відомий нам чоловік навіть продав своє перворідство за тарілку юшки. Що Йому до первородства, коли він голодний.

Іжа буває такою поживною, що можна кілька днів не хотіти їсти. Але пожива, яку нам подає Бог, може тримати не день-два, а й до 40 днів. Згадаймо, хоча би, Іллію.

Іжа дає нам життя, насичує енергією, збільшує силу, дарує задоволення і насолоду. І тому багато людей піднесли їжу до рангу божества. Павло казав про таких, що шлунок – їх бог. Але й без їжі ми не зможемо жити. Це те, що ми робимо постійно, кожен день, окрім часу, коли ми в пості.

– ось перша страва. Іншими словами, Він каже, що в цьому і полягає Його життя, у цьому вся Його енергія і насолода, Його постійність.

Що означає чинити волю Отця?

«Оце ж воля Того, Хто послав Мене, – щоб з усього, що дав Мені Він, Я нічого не стратив, але воскресив те останнього дня. Оце ж воля Мого Отця – щоб усякий, хто Сина бачить та вірує в Нього, мав вічне життя – і того воскресну Я останнього дня» (Ів. 6:39-40).

Це була настільки природна потреба Ісуса Христа, що Він називає це Своєю поживою. Це ціль Його життя.

Ми радіємо, коли покається хоча б одна людина. А Бог мислить у глобальних масштабах. Він хоче, щоб кожен без винятку з шести мільярдів людей був спасений. Тому апостол Павло і нагадує в листі до Тимофія про необхідність молитися за всіх, хто при владі, бо це Богові до вподоби, бо Він хоче, аби всі спаслися і прийшли до пізнання істини.

Друга страва на нашому столі – «... і справу Його довершити». Ісус Христос бачив заключний етап справи Отця. Світло на цю заяву Ісуса проливає наступний текст з Євангелія від Івана: «Я прославив Тебе на землі – довершив Я те діло, що Ти дав Мені виконати... Я Ім'я Твоє виявив людям, що мені Ти зі світу їх дав. Твоїми були вони, і Ти дав їх Мені, і вони зберегли Твоє слово... бо слова, що Ти дав Мені, Я їм передав, – і вони прийняли й зрозуміли правдиво, що Я вийшов від Тебе, і ввірували, що послав Ти Мене» (Ів. 17:4, 6, 8).

Яке діло довершив Ісус? Для чого Він прийшов на землю? Ми говоримо, що Голгофа – апогей служіння Ісуса. Але тут це не було Голгофи. А Він каже, що вже довершив якусь справу, яку поручив Йому Отець. І цим ділом Ісус прославив Отця. Що це за діло? «Я Ім'я Твоє виявив людям». І через це Ісус прославив Отця.

Бог прославляється через наші молитви і поклоніння, через наші слова хвали, але набагато більше Він прославляється, коли ми зв'язуємо про Його Ім'я людям. «... Бо слова, що Ти дав Мені, Я їм передав». Ось у чому, виявляється, полягала справа, завершити яку мав Ісус Христос, – передати людям ідею Бога-Отця.

Іноді ми думаємо, що для того, аби виконувати волю Божу і зв'язати людям про Отця, попереду багато часу – щонайменше чотири місяці, бо «ще чотири от місяці – і настануть жнива». Але це наш погляд, а в Ісуса погляд зовсім інший. «А Я вам кажу: підійміть свої очі та й гляньте на ниви – як для живих уже пополовіли вони!». Насправді часу дуже і дуже мало – ниви давно дозріли. Ось-ось почнуться жнива.

ДБАЄМО ПРО МАЙБУТНЄ

Педагоги-християни об'єднують зусилля заради майбутнього

6 листопада в Києві пройшла конференція педагогів-християн «Вплив педагога-християнина на духовно-моральне виховання дітей та молоді України», ініційована відділом дитячого служіння Церкви Християн Віри Євангельської України.

Участь у конференції взяли більше 80 делегатів з місцевих церков християн віри євангельської 14 областей України,

які здебільшого працюють викладачами у загальноосвітніх навчальних закладах. Розпочалася конференція з проповіді та молитви благословення педагогів-християн, яку звершив пастор О. Полчук, завідувач відділу євангелізації ЦХВЄУ. З доповідями на теми «Біблійні принципи навчання» та «Учитель як духовний наставник» виступили методисти МАХШУ І. Ліщук, директор загальноосвітньої школи у Києво-Святошинському районі, та І. Жабровець, заступник директора приватної школи в м. Дніпропетровську.

Учасники конференції ознайомилися з діяльністю Міжнародної асоціації християнських шкіл (Раймонд Леклер), Волинської обласної асоціації педагогів-християн (О. Гаврисюк), Громадської ради при Міністерстві

освіти та науки України (Ю. Решетников), а також із журналом «Слово вчителю» (І. Плива). З навчальними програмами та посібниками по християнській етиці присутніх ознайомила О. Гаврисюк, яка є співавтором підручників для 5-го класу початкової школи.

Під час конференції учасники мали можливість обмінятися власним досвідом щодо можливостей та способів впливу педагога-християнина на духовно-моральне виховання дітей і молоді.

Підсумком конференції стало Звернення педагогів-християн до голови Громадської ради при МОН щодо існуючих проблем в навчально-виховному процесі ЗНЗ, які негативно впливають на духовність і мораль підростаючого покоління. У Зверненні висунуто ряд пропозицій, котрі сприятимуть оптимізації процесу духовно-морального виховання.

Завершилася конференція молитвою пастора Б. Левицького, завідувача відділу молодіжного служіння ЦХВЄУ.

uupc.org.ua

Голові Громадської ради при МОН України з питань співпраці з Церквами та релігійними організаціями В. Марущенку

ЗВЕРНЕННЯ

учасників конференції педагогів-християн

У зв'язку з поширенням багатьох негативних тенденцій серед дітей і молоді нашої країни, які деструктивно впливають на особистість або несуть загрозу їхньому життю, а це: алкоголізм, наркоманія, жорстокість серед школярів, суїцид, проституція серед неповнолітніх, низький рівень успішності, зростання злочинності тощо, 6 листопада Всеукраїнський союз церков християн віри євангельської провів конференцію для педагогів-християн на тему: «Вплив педагога християнина на духовно-моральне виховання дітей та молоді України».

Педагогічна громадськість церков християн віри євангельської занепокоєна зниженням рівня духовно-морального виховання дітей та молоді. Як педагоги-християни вважаємо за необхідне приділяти більше уваги духовному та моральному вихованню дітей і молоді через викладання уроків християнської етики, інтеграцію в навчально-виховний процес традиційних духовних, моральних та культурних християнських цінностей.

В останні роки більше заговорили про духовність суспільства, відкрилися двері шкіл для проведення уроків з християнської етики, почали складатися програми, видаватися підручники тощо. Водночас деякі проблеми мають місце в школах і негативно впливають на духовно-моральне виховання учнів:

- утворюється дивний конгломерат з українського національного, язичницько-поганського і християнського аспектів у культурі, і це подається через ЗМІ;
- матеріали багатьох сучасних підручників містять суб'єктивну позицію автора: виникнення світу в процесі еволюції, походження людини від мавпи;
- замість профілактики шкідливих звичок та пропагування здорового способу життя серед учнів навчальних закладів часто поширюється інформація про те, як користуватися різними контрацептивними засобами, але мало наголошується на морально-етичній стороні проблеми: дошлюбній стриманості, шкідливості раннього статевого життя, взаємній відповідальності у стосунках осіб протилежної статі тощо;
- не визнаються дипломи випускників НУ «Острозька академія» факультету релігієзнавства як вчителів християнської етики, і в результаті вони позбавлені можливості викладати цей предмет;
- низька зацікавленість адміністрації шкіл, районних та обласних відділів освіти у введенні християнської етики (проблема з виділенням годин для факультативу), а вчителі християнської етики мало звертаються з проблемами, що виникають в процесі введення і викладання предмету ХЕ, через острах втратити робоче місце;
- недостатня поінформованість вчителів та батьківської громадськості про можливість введення уроків християнської етики.

Наші пропозиції стосовно християнської етики:

- зобов'язати обласні, районні, міські відділи освіти та адміністрацію ЗОШ завчасно інформувати про проведення курсів з підготовки вчителів християнської етики;
- ввести у програму дошкільної освіти заняття з християнської етики;

- розробити навчальну програму з християнської етики для вищих навчальних закладів;
- запровадити в навчальні плани ПТУ, ліцеїв, коледжів предмету з християнської етики;
- зобов'язати директорів загальноосвітніх шкіл при наявності заяв батьків виділяти години на викладання християнської етики;

– сприяти введенню курсу християнської етики в інваріативну частину та призупинити скорочення варіативної частини навчальних планів за рахунок скорочення предметів духовно-морального спрямування;

– наголошувати вчителям християнської етики, що уроки ХЕ повинні носити позаконфесійний характер, що вони повинні поважати права дітей на світоглядну позицію та не розділяти дітей на «своїх» і «чужих» за конфесійною належністю.

Пропонуємо МОН більш детально інформувати районні, міські та обласні відділи освіти про умови проведення на базі НУ «Острозька академія» таких заходів, як Учитель року з християнської етики, Конкурс знавців Біблії серед учнів християнської етики (школи недостатньо поінформовані або інформація надходить запізно).

Пропонуємо також запровадити на рівні держави друкування підручників, зошитів, щоденників із використанням ілюстрацій позитивної тематики і корисної інформації – висловлюваннями відомих людей, біблійних цитат і заборонити ілюстрації потвор із фільмів жаків, оголених тіл і т. д.

Пропонуємо замінити підручник «Англійська мова» для 9-го класу автора Карпюк, який несе ідеологічний негативізм: розповідає про різні молодіжні угруповання, тату, використовується сленг.

Пропонуємо на одному із засідань Громадської ради розглянути матеріали з підручника біології для 9-го класу щодо достовірності інформації про протизаплідні засоби та профілактику хвороб, що передаються статевим шляхом (Тема 10. Розмноження та розвиток людини, Біологія: Підруч. для 9 кл. ЗНЗ. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2009 р., авт. колектив Степанюк А., Міщук Н., Гладюк Т., Жирська Г., Барна Л.).

Пропонуємо вилучити з підручників «Біологія» для 9-го класу, автор. колектив Степанюк, Міщук, вид-во «Підручники і посібники», Тернопіль-2009, та «Основи здоров'я» для 9-го класу, автори Тагліна О. В. і Кузьміна І. Ю., вид-во «Ранок», Харків-2009, твердження, що презерватив є одним із засобів застереження від ВІЛ та СНІДу.

Просимо членів громадської ради розглянути ці проблеми, щоб запобігти їхньому розвитку й поширенню у школі і суспільстві, а також врахувати побажання і пропозиції учасників конференції педагогів-християн щодо поліпшення духовно-морального виховання молодого покоління з метою зміцнення та розквіту української держави.

Продовження.
Поч. в 12 (63) за 2009 р.,
1-5, 7-10 (64-68, 70-73) за 2010 р.)

Сфери небезпеки

У справі консультування існують сфери небезпеки. По-перше, фізична небезпека. Я сам тричі пережив загрозу бути розстріляним. Далі – емоційна, або душевна небезпека: духовна небезпека; соціальна небезпека. Особливу увагу треба звернути на духовну небезпеку. Розповідь про такий випадок.

Якось о другій ночі до мене зателефонував один служитель і сказав, що він у великій проблемі. Я був тоді в поїзді, тому попросив його почекаати до ранку. Вранці я побачив пригніченого і змученого чоловіка. Одрозді було видно, що проблема в нього справді дуже і дуже велика. Він сказав, що звертався до Бога, але перед ним наче якась стіна. І ще сказав, що не згрішив, не впав в ересь – він себе випробував. Він служитель, але вже довгий час не може молитися – таке враження, що Бога для нього немає і Його милості також.

Я змусив його згадати, коли це все почалося. Він довго думав, але все-таки згадав. Якось пішов відвідати одну сім'ю, яка опинилася в проблемі через гріховне життя. Вислухавши їх, той служитель переповнився великим співчуттям і, прощаючись, сказав: «Ваші проблеми – мої проблеми, ваші труднощі – мої труднощі». Він уклав усний союз, дав обітницю, і це спрацювало. З того дня все і почалося.

Розв'язання їхнього питання і всього, що з ними відбувалося, залежало від їхнього покаяття і виправлення, а робити це вони не хотіли. І поки вони викукували, усі навантаження проблеми лягли на того служителя. Він взяв їх проблему на себе, а це груба помилка. Тому що тільки Ісус взяв усі немочі, хвороби, прокляття і суд на Себе. Який жах і агонію Господь переживав в Гетсиманії – важко й увяли. Я слухав того служителя і думав: він взяв на себе проблеми лише одної сім'ї, а Ісус – всього світу. Служитель почав переживати те саме, що переживала та сім'я, за згодою, яку уклав з ними через жалість, не поміркувавши над ситуацією. І тільки коли він, усвідомивши все, попросив Бога зруйнувати цю обітницю, то поступово звільнився.

Ми не повинні давати немудрих обіцянок, а особливо клятв чи обітниць, і брати чужу потребу на себе.

Таким самим духовним єднанням є і покладання рук як священнодія. Зауважте: Ісус торкався, але не покладав рук. Тому апостол Павло і застерігає не класти поспішно рук ні на кого – бо це духовне єднання. Мова не йде про дружню молитву, коли ми молимося з кимсь і кладемо руки – мова про таїну рукопокладення.

Влада служителя

Якось до мене зателефонував один чоловік, який сказав, що слухає мої проповіді на касетах і хоче зустрітися. На зустрічі він розповів, що покаявся вісім років тому. Бог хрестив його Святим Духом, він досить швидко духовно зростає. Та ось вже півтора року він молиться і не відчуває Божої сили і Божої присутності. І він в депресії.

Я почав задавати йому питання, щоб побачити, в якій стані перебуває його розум. Бо якщо є якесь духовне ушкодження, людина стає сліпою, глухою і абсолютно нечутливою до всього, що стосується розуму і душі. Депресія – це тиск, який розчавлює дух, душу і тіло.

Більша частина питань, які я задавав, стосувалися Божих одкровень, їх неможливо зрозуміти і прийняти, не будучи під дією Божого Духа. І от я порозмовляв з ним хвилин зо 20 і сказав: «Це ніяка не депресія – ти просто дійшов до такого рівня духовного росту, коли Господь вводить в пустиню». Він без виклику, але щиро попросив доказати це Писанням. Я навів приклад Давида, коли той досяг певної висоти, і Бог надовго запровадив його в пустиню, де йому точно було не до радості.

Мойсей провів у пустині 40 років, та й Павлові довелося її пройти. Практично всі мужі віри проходять через пустиню.

Той чоловік у великому збентеженні сказав, що якби він мене не поважав, то точно би не прийняв те, що я йому говорю.

ХРИСТИЯНСЬКЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ

ШКОЛА ПРАКТИЧНОГО СЛУЖІННЯ

Сергій ВІТЮКОВ

За півтора року над ним молилися стільки відомих людей, і він настільки був впевнений, що впав в депресію, що почуте стало для нього справжнім шоком.

Я пояснив: найперше депресія відрізняється від долини приниження або скорботи тим, що людина не здатна яскраво сприймати Божі одкровення. По-друге – в депресії людина не перебуває під тонким веденням Духа Божого. Натомість в долині скорботи Бог відкриває джерела, і дощ орошає благословенням.

Той чоловік розповів, як Бог працював над ним упродовж того часу, і я порадив йому повідомити у всіх церквах, які молилися за його вихід з депресії, аби вони більше не молилися, бо це найкращий час у його житті. Тяжкий, але найкращий.

Він запитав, чи я був колись у такому стані. Я відповів: «Сім років». І він з жахом вигукнув, що це багатецько. А я відказав, що іноді скучаю за тим часом.

Тоді він запитав, що йому робити, бо він хоче брати активну участь у служінні. А я пояснив, що цей час – не для активного служіння, а для того, щоб щиро відкрити своє серце для роботи Божого Духа. І Бог буде плавити і виправляти багато речей, бо саме в такій пустині можна набутти зрілість. Тому треба присвятити час для активного спілкування з Богом, для читання Божого Слова – це найголовніше, і для спілкування з дружиною і дітьми. Надалі Бог може мати намір ввести його в активне служіння, тому потрібно налагодити добрі стосунки у шлюб і з дітьми. «Але в активне служіння зараз не рвися, тому що це час роботи Духа Божого над тобою». І той чоловік підбадьорився і прославив Бога.

Перебуваючи в депресії, людина не може мати постійного контакту з Богом. Долину депресії не орошає дощ Божих благословень. Я закінчив розмову з тим чоловіком і подумав: а що, коли б він і далі потрапляв до таких консультантів, які б запевняли, що він в депресії. Або, не дай Боже, трапився би хтось, хто б переконав його, що він біснуватий, і почав виганяти бісів. Чим би це закінчилося?

Він говорив, щоб пригнічений через те, що не має з Богом таких стосунків, як раніше. Я пояснив, що раніше Бог говорив з ним як з дитиною – поблагливо, як говоримо до дітей ми. А тепер Бог говорить із ним як із зрілим мужем. І найчастіше зрілість приходить в пустині. На моє переконання, без пустині взагалі неможливо досягти зрілості.

Не йдіть на компроміси

Дати пораду, скерувавши людину в правильному напрямку, куди вона й сама хоче йти, напружуд легко. Більша частина людей, які приходять на консультування, хочуть миру і спокою, хочуть звільнитися від болю і переживань. І це нормальні бажання.

Але деякі проблеми Бог допускає для того, щоб добитися перемін у стосунках із Ним.

Люди хочуть, аби ми позбавили їх від їхніх проблем, але наша ціль зовсім інша. «Хто напоумляє людину, той знаходить вкінці більшу ласку, ніж той, хто лестить язиком» (Пр. 28:23).

Напоумлення викликає в більшості людей агресію, біль і навіть неприязнь. Ми не завжди раділи, коли нас наставляли і карали наші батьки. Але коли ми самі стали батьками, то зрозуміли, що батьки мали рацію, і це викликає в нас повагу. Однак скільки років знадобилося нашим батькам, щоб

замість неприязні вони знайшли повагу. «Хто буде казати безбожному: «Праведний ти», того проклинатимуть люди, і гніватись будуть на того народи. А тим, хто картає його, буде миле оце, і прийде на них благословення добра» (Пр. 24:24-25).

Зверніть увагу на слова «проклинатимуть», «гніватимуться» і «буде миле оце». Важка це річ – викривати когось в неправильних вчинках. Зауважте – викривати, а не звинувачувати. Найчастіше корінь проблеми ховається у внутрішніх переминах. Але чи потребують люди, які приходять до нас на консультування, щоб їх гріховну суть було названо своїм іменем? Не думаю. Цілком імовірно, що Дух Божий вже говорив їм про це, але вони це відкидали. Викриття, здебільшого, – це найкраще, що ми можемо для них зробити. Однак людині властиво іти на компроміс зі своєю совістю, щоб говорити приємне замість того, аби говорити істинне.

Іноді консультанту хочеться справити добре враження, бути люб'язним. Дехто хоче показати свою ерудицію, здатність передбачити щось замість того, аби керуватися Духом Божим. Декому хочеться бути блискучим співбесідником замість того, щоб бути корисним, хочеться бути цікавим замість того, щоб бути ефективним, використовувати суперсучасні психологічні методи замість того, аби керуватися ясным біблійним вченням.

Кожного разу, коли ми консулюємо, ми займаємо три позиції: судді, адвоката або помічника.

Суддя працює з фактами: гріх – це гріх, і ось тобі вирок. Адвокат більше працює з причинами, які викликали цей факт. Коли ми розберемо, чому людина вчинила саме так, ми зможемо зрозуміти її мотив, спонук, стан, в якому вона опинилася. Можливо, ми побачимо обставини, що пом'якшують або ускладнюють її провини. І їх обов'язково треба враховувати.

Ось приклад. Приходить сестра і плаче, мовляв, їй соромно – вона дуже драглива щодо власних дітей і не знає, що далі робити. Вона кричить на них, нервується, через це вже довгий час не бере участі в причасті. Словом, вона в жахливому стані і вже сама собі винесла мало не смертний вирок.

Чи була вона суддею для самої себе? Так. Людина, яка приходить на консультацію, щоб себе є або суддею, або адвокатом, який все вже виправдав. І ми повинні показати, як справа виглядає з другого боку.

Отож я попросив ту жінку розповісти трохи про себе. Виявилось, що вона сама виховує чотирьох дітей. Для цього працює на двох роботах, причому одна з них шкідлива. Тому виглядає та сестра дуже змученою і виснаженою. Діти в неї одягнені, нагодовані і добре доглянуті.

Вона все в них вкладає. Але коли я запитав, чи давно вона відпочивала востаннє, присвятивши для себе хоча б один день, вона не зрозуміла мого запитання. Як це для себе? Вона все для дітей!

Словом, ситуація зрозуміла. Чи повинні ми рахуватися з тим фактом, що вона кричить, лає дітей? Так. Але в цьому випадку ми повинні рахуватися і з тим, чому вона це робить, інакше наш погляд не буде об'єктивним.

Отож я сказав тій сестрі, що те, що вона робить, – дуже зле, це не узгоджується з Біблією і руйнує стосунки в сім'ї, з чим вона одразу ж погодилася. І чи потрібно далі бути суддею для неї? Ні. Вона поводитися так, тому що була на межі життєвих сил. Вона любила своїх дітей, але через виснаження постійно зривалася. Я порадив їй влаштувати для себе свято, відправивши дітей до родичів. Ми з братами склалися і вручили їй з цією ціллю певну суму, наголосивши, що все це – тільки для неї, і порадили купити те, про що вона давно мріяла, але ніколи не могла дозволити собі купити.

Ми не повинні йти на компроміс із фактами, але маємо глибоко розібратися в ситуації.

Буває й по-іншому, коли люди приходять вже настільки виправданими у своїх власних очах, що нічого не приймають. Для таких більше треба бути суддею, але не забувати про роль адвоката і помічника. У кожному конкретному випадку повинно домінувати те, чого людина потребує найбільше. Якщо вона викручується і сама себе захищає, то зазвичай потрібно бути грізним суддею. Якщо ж вона розуміє, що натворила, їй потрібно просто допомогти. Але всі три складові обов'язково повинні бути.

Судити чи не судити

Багато текстів з Біблії закликають нас не судити, то як ми можемо ставити суддями? Але є тексти, які закликають судити. Це не тільки наше право, але й наш обов'язок. Часто ми зі своєю супербіблійною добротою всіх навчаємо не судити. Але треба врахувати кілька моментів.

Слово «судити» має два значення. Перше – давати оцінку: як позитивну, так і негативну. Скажімо, присудити премію. Або спортивний суддя, гарант законності на матчі, присуджує нагороду. Без таких арбітрів на полі буде хаос. Як і в державі, церкві, сім'ї і взагалі в житті.

Друге значення слова «судити» – виносити вирок і виконувати його.

То кого ми маємо право судити, а кого – ні? Перш за все, Біблія закликає судити самого себе – це наш найперший обов'язок.

А тепер питання. Бог, Який дав заповідь «Не вбивай», Сам неодноразово повелівав вбивати, і не просто вбивати, а винищувати всіх, навіть дітей, вирізувати худобу, піддавати закляттям буквально всіх і всіх. І Він посилав Свою силу для виконання цього вироку.

По-перше, у цих ситуаціях Бог був Суддею, а людина – виконавцем Його вироків. По-друге, треба вирізняти справедливий суд від суду як персональної помсти. Писання це категорично забороняє. Але коли ми виконуємо роль судді і виконавця вироків з професійного обов'язку – це те, що ми зобов'язані робити.

Якщо я, використовуючи владу служителя, приймаю рішення, керуючись бажанням помсти, – це злочин. Але якщо, в силу своєї позиції служителя, я приймаю рішення про попередження, замітку, дисциплінування – це виконання мого професійного обов'язку.

Це стосується всіх ситуацій. Багато християн бояться звільнити з роботи брата у Христі, бо той, мовляв, може об-

разитися. І той сідає начальнику на голову – це ж його брат. І якщо такий начальник врешті-решт приймає якесь рішення, керуючись давно назрілою злістю і бажанням помсти, – це неправильно. Але якщо, в силу свого професійного обов'язку в компанії, він звільняє невдачу-працівника, то робить правильно, навіть якщо той обурений, і тому спокійно може брати участь у причасті.

Ми, як керівники, повинні пам'ятати, що над нами є Начальник, і проявляти милість. Але коли поведінка робітника виходить за межі дозволеного, треба виконати свій професійний обов'язок.

Бити свою дитину тому, що ти розлючений і не маєш більше на кому вилити свою лютість, – це злочин, а використовувати різку як виховний засіб, керуючись любов'ю до своєї дитини, – це обов'язок. Якщо ми для дитини – суддя і водночас виконавець вироку з єдиною ціллю – досягти виправлення, це правильно і законно. А побиття – це приниження особистості, бажання викликати біль. Тому є велика різниця між покаранням і побиттям.

Деякі служителі виправдовуються, що не хочуть викликати образу людини на себе, тому й не закривають їй рота. Це нехтування своїм професійним обов'язком. І саме це було в Коринті. Павло говорить: церкво, ти в небезпеці, мала розчина квасить все тісто. Видальте з-поміж себе грішника. А я, мовляв, коли прийду, публічно на зібранні віддам його владі Божій і сатані – на погибель тіла. Або коринтяни не знали свого обов'язку, або ж їм бракувало сміливості бути твердими в цій позиції.

Друге – кого ми можемо судити. На це треба звертати особливу увагу, тому що тут допускається найбільше помилок.

Ми можемо судити тільки тих, хто перебуває під нашим авторитетом.

Щодо решти – виносити оцінку і викривати. Я не можу зайти у ваш дім і виносити вирок вашим дітям, тому що це безчинство – вони не перебувають під моїм авторитетом. Але дати їм оцінку і викрити – це нормально. У християнській і служительській етиці, де потрібна влада зв'язувати і розв'язувати, прощати або залишати, ми можемо вирішувати проблеми тільки тих людей, які стоять під нашим авторитетом. Вирішувати питання чийсь дружини – це безчинство. Це справа чоловіка. Те саме і щодо членів церкви. Якщо нагрішили в одній церкві, а в другу біжать, щоб там вирішити і розв'язали їх проблеми, а потім повертаються у свою і кажуть, мовляв, там служителі сказали те і те, – це незаконно. Ми можемо судити тільки тих, хто перебуває під нашим авторитетом. Давати консультації у вигляді порад і настанов – це нормально. Але коли люди сповідаються у гріху і потрібна влада служителя, на цьому наше право закінчується.

Там, де справа стосується поради, радять, але використовувати роль судді – зв'язувати і розв'язувати, прощати і звільняти ви не маєте права, якщо ця людина не стоїть під вашим авторитетом.

Коли ми судимо, то повинні використовувати істину, а коли стаємо на позицію адвоката – треба зрозуміти, чому та людина повелася саме так. Зрозуміти – це значить пояснити, але не виправдати. Факт – це факт. Ми можемо пом'якшити своє ставлення, адже один і той самий гріх в різних ситуаціях оцінюється по-різному.

Суддя має справу з фактами, адвокат намагається знайти причину, а помічник – вирішити проблему, і в гармонії цих трьох складових захована досконалість консультанта.

Від балансу строгості і любові залежить наше рішення. Любов без строгості буває добренькою, строгість без любові – суворя. Наш Бог добрий, але не добренький. Нерозумно проявляти доброту, маскуючи гріхи людей.

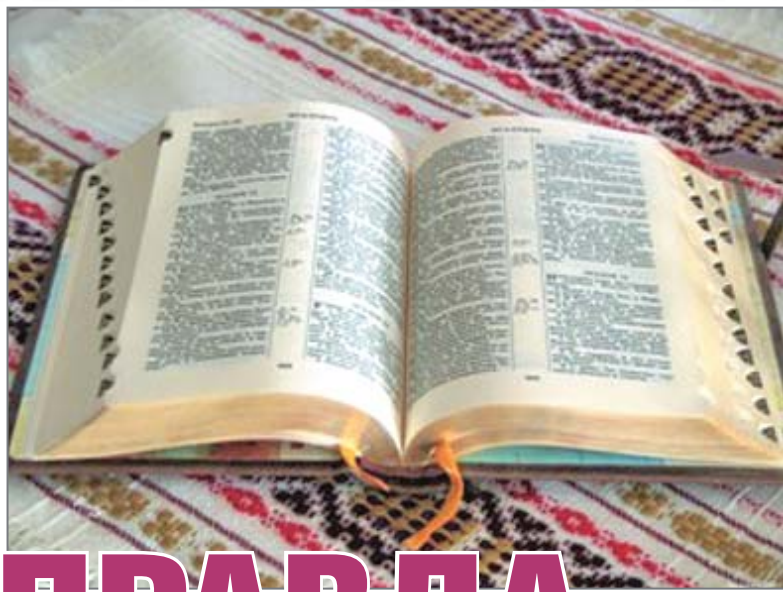
Але людина, яка не має ні доброти, ні любові, з байдужістю ставитиметься до проблем і потреб інших людей. Консультація такого служителя призводить до розчарування, замкнутості і навіть ожорстчення. І сприяє появі альтернативного лідера, а відтак і поділу в церкві.

Далі буде.

У Старому Заповіті найчастіше використовуються два слова в значенні обману — **неправда** і **брехня**: «І заколють його його батько та мати його, що його породили, за те, що неправду він пророкував» (Зах. 13:3). «Чи буду неправду казати за право своє?» (Йов. 34:6). «Коли б чоловік, який ходить за вітром, і брехню набрехав, говорячи: Буду тобі проповідувати про вино та напій п'яний, то був би він любим пророком оцюму народові» (Мих. 2:11).

У Новому Заповіті найчастіше використовується слово «**неправда**»: «Як говорить неправду, то говорить за свого, — бо він неправдомовець і батько неправди» (Ів. 8:44).

НЕПРАВДА У СВІТЛІ БІБЛІЇ

Що таке неправда?

Неправда — це навмисне спотворення істини. Однак треба зауважити, що брехня не обмежується самими лише словами. Неправдою може бути ціле життя, прожите на догоду неправдивим принципам; лицемірно прожите життя. Поклоніння ідолю також є неправдою. Самообман і нещирість — поширена неправда. Неправдиві також оманливі надії та очікування. Лицемірство, улесливистість, дволикість і подвійне життя — також приклади неправди. Заперечення божественності Ісуса Христа — неправда: «Хто неправдомовець, як не той, хто відкидає, що Ісус є Христос? Це антихрист, що відрикається Отця й Сина!» (1 Ів. 2:22).

Походження неправди

Неправда — це протилежність істині, вона ніколи не походить від істини: «Я не писав вам, немов ви не знаєте правди, але що знаєте її і що всяка лжа не від правди» (1 Ів. 2:21). Якщо неправда не походить від Бога, Який є Істина, то звідки взялася брехня?

Джерела появи брехні сягають глибини віків і прямо пов'язані з особою, яку Слово Боже називає неправдомовцем і батьком неправди: «Ваш батько — диявол, і пожадливість батька свого ви виконувати хочете. Він був душогуб споконвіку, і в правді не встояв, бо правди нема в нім. Як говорить неправду, то говорить за свого — бо він неправдомовець і батько неправди» (Ів. 8:44). «І промовив Петро: «Ананію, чого сатана твоє серце наповнив, щоб ти Духу Святому неправду сказав та присвоїв із зарплати за землю?» (Дії 5:3).

Історія гріхопадіння Адама і Єви в Бутті 3 — ілюстрація того, що сатана є не просто неправдомовцем, але батьком неправди. Це також приклад неправди, свідчення про яку збереглося для нас у Святому Письмі. Але це не єдиний приклад неправди в Біблії. Святе Письмо рябіє прикладами та ілюстраціями людської неправди і її наслідків. Біблія наводить приклади різного типу неправди: У випадку спокуси Єви змієм мова йде про неправду, яка є половинчатою істиною (1 М. 3). Неправда Каїна в Бутті 4:9 є прикладом ухильної відповіді на пряме запитання. Обман Яковом свого батька в Бутті 27:19 є прикладом навмисної і спланованої неправди. Неправда братів Йосипа у відповідь на запитання батька про їх молодшого брата в Бутті 37:31-32 є прикладом глибини розбещеності людських сердець, які свідомо піддаються неправді й обману. Навіть непогані люди часто піддаються бажанню збрехати. Історія зречення Петра — це приклад неправди, підкріпленої клятвою, адже Петро клявся, що не знав Ісуса (Мт. 26:72).

Що ж стосується неправди Ананія і Сапфіри, описаної в 5-му розділі Дій, то Слово Боже називає їх неправду, насамперед, гріхом проти Самого Бога: «І промовив Петро: «Ананію, чого сатана

твоє серце наповнив, що ти Духу Святому неправду сказав та присвоїв із зарплати за землю? Хіба те, що ти мав, не твоє все було, а продане не в твоїй владі було? Чого ж в серце своє ти цю справу поклав? Ти не людям неправду сказав, але Богові!» (Дії 5:3-4). Ця неправда вартувала їм життя.

Ставлення Бога до неправди

Отже, неправда — це універсальний гріх. Це гріх, в якому завинило все людство: «Від лона ще матернього — вже віддалені несправедливі, з утроби ще матерньої заблудилися неправдомовці» (Пс. 58:4).

У гріху неправди винні всі люди без винятку. Можливо, ви дуже рідко говорите неправду, можливо, вам не подобається обманювати, але це не робить вас невинним в неправді. Один чоловік якось сказав, що ніколи нікого не обманював. Але у відповідь на запитання: «Чи потрапляли ви в ситуацію, коли вам хтось телефонував, а ви у відповідь попросили сказати, що вас нема вдома?», винувано усміхнувся і сказав: «Так».

Отже, всі ми винні в неправді. Це частина стародавньої природи Адама, якої той, хто вірує в Ісуса Христа, повинен позбутися: «Тепер же відкиньте і ви все оце: гнів, лють, злобу, богозневагу, безсоромні слова з ваших уст. Не кажіть неправди один на одного, якщо скинули з себе людину стародавню з її вчинками та зодягнулися в нову, що відновлюється для пізнання за образом Створителя її» (Кол. 3:8-10).

Ставлення Бога щодо гріха вельми очевидне: Господь ненавидить неправду. «Оцих шість ненавидить Господь, а ці сім — то гідота душі Його: очі пишні, брехливий язик і руки, що кров неповинну ллють, серце, що плекає злочинні думки, ноги, що сквапно біжать на лихе, свідок брехливий, що брехні роздмухує, і хто розсіває сварки між братів!» (Прип. 6:16-19). «Уста брехливі — огида у Господа, а чинячі правду — Його уподоба» (Прип. 12:22).

Праведні покликані ненавидіти неправду: «Ненавидить праведний слово брехливе, безбожний же чинить лихе і себе засоромлює» (Прип. 13:5); уникати неправди і відкидати неправду: «Останок Ізраїлів кривди не буде робити, і не будуть казати неправди, і облудний язик в їхніх устах не знайдеться, бо пастися будуть вони та вилежуватись, і не буде такого, хто б їх настрашив» (Соф. 3:13); «Тому-то, неправду відкинувши, говоріть кожен правду до свого ближнього, бо ми члени один для одного» (Еф. 4:25); не поважати неправдомовців і не шукати їхньої прихильності: «Блаженна людина, що Бога вчинила своєю твердиною і не зверталась до пишних та тих, що вони до неправди схилиються!» (Пс. 40:5); «Обманець не сяде в середині дому свого, і міцно не стане навпроти очей своїх неправдомовець!» (Пс. 101:7); молитися за позбавлення від

цього гріха: «Дорогу неправди від мене відсунь і дай мені з ласки Своєї Закона!» (Пс. 119:29); «Господи, визволь же душу мою від губи неправдивої, від язика зрадливого!» (Пс. 120:2).

Нечестиві, каже Слово Боже, люблять неправду: «Ти зло полюбив над добро, а неправду — більш, як правду казати» (Пс. 52:5); вдаються за її допомогою: «Вони тільки й думають, як би зіпхнути її з висоти, вони полюбили неправду: благословляють своїми устами, в своєму ж нутрі проклинають» (Пс. 62:5); шукають її: «Доки будете марне любити, шукати неправди?» (Пс. 4:3); прислуховуються до неї: «Лиходій слухається уст безбожних, слухає неправдомов язика лиходійного» (Прип. 17:4).

Кара за неправду

Неправда — це гріх, а кожен гріх буде покараний. За неправду Господь карає дуже суворо: «Людина нікчемна, карає злочинний, він ходить з лукавими устами, він моргає очима своїми, шургає своїми ногами, знаки подає пальцями своїми, в його серці лукавство виорює зло кожночасно, сварки розсіває — тому нагло приходить погибель його, буде раптом побитий — і ліку нема!» (Прип. 6:12-15).

Окрім того, Біблія попереджує всіх неправдомовців про те, що обманщики Царства Божого не впадкоутуть: «І не ввійде до нього (в Небесний Єрусалим) ніщо нечисте, ані той, хто чинить гідоту й неправду, але тільки ті, хто записаний у книзі життя Ангця» (Об. 21:27); «Блаженні, хто випере шати свої, щоб мати право на дерево життя і ввійти брамами в місто!» (Об. 22:14-15); неправдомовці будуть вкинені в огненне озеро: «А лжливим, і невірним, і мерзким, і душогубам, і розпусникам, і чарівникам, і ідолянам, і всім неправдомовцям — їхня частина в озері, що горить огнем та сіркою, а це — друга смерть!» (21:8); неправдомовців очікує загибель: «Погубиш ти неправдомовців, кровожерну й підступну людину обридить Господь» (Пс. 5:7). Ця загибель прийде від Господа! Прощення неправдомовцям не буде: «Свідок брехливий не буде без кари, а хто брехні говорить, не буде врятований» (Прип. 19:5). Неправдомовцю закриють доступ до спілкування з Господом: «Хто зійде на гору Господню, і хто буде стояти на місці святому Його? У кого чисті руки та щире серце, і хто не нахилив на марноту своєї душі, і хто не присягав на обману, — нехай носить він благословення від Господа, а праведність — від Бога спасіння свого!» (Пс. 24:3-5).

Тож стараймося не робити такого, за що нам буде соромно перед Богом, людьми і самим собою, не гіршімо і не робім таких вчинків, які довелось би прикривати неправдою.

ДИРЕКТОРСЬКИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ

НЕВИГАДАНІ ІСТОРІЇ

Яка новина з вуст керівництва є найприємнішою для працівників? Звісно, про підвищення зарплати та додаткові виплати. Отож коли на зборах оголосили, що з Канади, від одного добродія-мецената як подяка за роботу колективу надійшла певна сума в доларах і її вирішили порівну розділити між усіма працівниками, усі втішилися цьому повідомленню.

А ще керівник зачитав прохання про допомогу від батьків хворого хлопчика, якого чекала операція в Польщі. Зійшлися на тому, що під час виплати зарплати кожен пожертвує, скільки може, для цієї дитини.

І ось день виплат. Окрім зарплати, кожен з нас отримує свою частку грошей з надісланого канадійським українцем суми. — Також збираємо гроші для хворої дитини — хто скільки може, — нагадує фінансовий директор.

Перший порив, радше, якийсь голос із середини промовив: відай усю премію. Адже це — незапланована, неочікувана виплата, її могло не бути, якби не добра воля добродія-мецената. А тут потрібна допомога хворій дитині, для якої можеш стати добродієм ти.

«Але ж на цей місяць у мене стільки запланованих витрат», — відразу озвався другий голос. Звичайно, я допоможу цьому хлопчикові, але... Половина премії — це все-таки забагато.

І я відрахувала третину...

Фінансовий директор записав цю суму на аркуші, але гроші не узяв. Мовляв, зберемо додатково. Здивовано знизавши плечима, я вийшла з кабінету і поклати гроші у шухляду свого столу. Хай лежать напоготові.

Вони пролежали місяць — до наступних загальних зборів колективу. Наприкінці зборів, після обговорення поточних справ і планів, директор сказав, що кошти на лікування хлопчикова, про якого йшлося на попередніх зборах, перерахувало саме підприємство і з виплат працівників грошей не братимуть. Операція пройшла вдало, малюк одужує. А кожен з нас додатково отримує ту суму, яку зазначив на аркуші фінансовий директор, — суму, яку ми готові були віддати для хворої дитини. «І хай цей епізод з нашого життя стане свідченням того, що коли ми даємо щось, не очікуючи взамін, воно повертається до нас виногогородою».

У конференц-залі на мить запала напружена тиша, а потім вибухнув шквал емоцій: ми всі давали щиро, хто скільки міг, а якщо не міг, то на це були свої причини!

«Це кепський експеримент, — обурювалася аудиторія. — Не треба нам ніяких доплат, і хай більше з нас не роблять піддослідних короликів».

Я не долучила свій голос до загального обурення, бо, попри все, згадавши свої вагання в кабінеті фінансового директора, визнала: часто ми охочіше беремо, аніж даємо, приймаємо, аніж жертвуємо самі. І мені зробилося прикро за себе, що, прийнявши дар від незнайомої мені людини, я виявилася неготовою передати той дар незнайомому недужому хлопчику. Передати цілковито. Попри всі свої потреби і витрати.

Чомусь згадалася бувальщина із монастирського життя. Один чоловік пошастував розкішним гроном винограду монаха, що чергував на вході до монастиря. Той, помилувавшись ягодами, вирішив віддати їх настоятелю. Настоятель, згадавши про недужого брата в келії, заніс виноград йому, а той, знаючи, що в монаха, який чергував на вході, анемія, і споживати виноград йому дуже корисно, передав гроно черговому. Так виноград знову опинився в того, хто був готовий обдарувати ним ближнього.

Я перебувала під впливом цих паралелей і роздумів до кінця робочого дня, аж доки до мене на роботу не забігла радісно збуджена Марічка — моя одинадцятирічна донька. Наближався день її народження, і вона дуже просила подарувати їй мобільний телефон. Мовляв, уже й першокласники усі мають, а вона єдина в класі без «мобілки». Ми домовилися, що підемо з нею по крамниціх і виберемо їй недорогий апарат.

Погода надворі була чудова, ми весело теревенили, аж раптом, проходячи, повз храм, побачили приклеєне до дерева оголошення із великими літерами «ДОПОМОЖІТЬ ВРЯТУВАТИ ДИТИНУ». Батьки 4-річної Юлі, в якій виявили пухлину головного мозку, благають про допомогу. У Києві їм сказали, що медики тут безсилі, а лікарі з Туреччини і Німеччини бралися врятувати дівчинку. Однак потрібні були величезні гроші...

В оголошенні вказувалися координати й Інтернет-сторінка, і ми, повернувшись на роботу, відкрили цей сайт. Я не змогла стримати сліз, дивлячись на фото милої усміхненої дівчинки, яка тепер опинилася на межі життя і смерті. Але зараз їй потрібні не слюзи співчуття, а гроші.

Я подумки вернулася до тієї ситуації, коли готова була віддати лише третину з того, що безкорисливо отримала сама. І якось імпульсивно, не роздумуючи, запропонувала:

— Марічко, а якщо гроші, відкладені на мобільний телефон, ми перекажемо Юлі.

Марічка, яку вразила Юліна трагедія, виявилася, однак неготовою до такого розвитку подій.

— Але ж... — похилила вона голову.

Вона не наважувалася заперечити, але й не хотіла розпрощатися з бажанням мати мобільний.

В якусь мить мені стало шкода її, і я вирішила не наполягати.

— Марічко, я даю тобі 400 гривень як подарунок до твого дня народження. Ти можеш за них купити собі мобільний телефон, і бути, як усі в класі. Цей день народження нічим не запам'ятається тобі: телефон тепер — стандартний подарунок.

А можеш віддати ці гроші важкохворій дівчинці. Звичайно, їй на лікування потрібна значно більша сума. Але якщо кожен, хто прочитає це оголошення, перекаже хоч кілька гривень, необхідну суму буде зібрано. Мине час, але цей день народження тобі запам'ятається тим, що ти відмовилася від телефону, без якого можна обійтись, і допомогла хворій дитині — такій самій дівчинці, як твоя сестричка.

Марічка сиділа з похиленою головою ще кілька хвилин.

А потім рішуче підвелася: «Добре! Тільки можна, я деколи братиму до школи ваш телефон, хоч деколи...»

Зі зворушенням обняла її. І ми пішли до банку переказувати гроші.

А через кілька днів, святкуючи Маричин день народження, я згадала про «директорський експеримент». Бо Марічка таки отримала «мобільник» у подарунок — від дідуся й бабусі. І увечері, коли всі гості розійшлися, я розповіла їй притку про виноград, який повернувся до того, хто вирішив обдарувати ним ближнього.

Гадаю, вона, як і я, зробила для себе висновок...

Любов Сосяк.

м. Львів.

СКІЛЬКИ РОКІВ НАШІЙ ПЛАНЕТІ

Існують дві несумісні точки зору на походження світу — еволюційна і креаційна. Еволюціоністи віряють, що увесь всесвіт зі всією різноманітністю форм життя сформувався за довгі мільярди років в результаті випадкових взаємодій сил природи. Ті ж, хто вірить у Бога, вважають, що світ створив Всемогутній Господь кілька тисяч років тому.

Якщо вік землі вичислюється тисячами, а не тисячами мільйонів років, то для еволюції просто не знайдеться часу. Ось чому питання про вік землі таке важливе — воно дає дуже чітку відповідь на запитання: еволюція чи творіння?

Комети в сонячній системі

Один із доказів відносної молодості землі ґрунтується на тому, що в сонячній системі є комети з коротким періодом обертання. Ядро комети — це подоба величезної грудки замерзлого пилу. У міру наближення до сонця в неї виростає хвіст — це речовина ядра комети, яке розвіюється сонячним вітром. Таким чином, комета потрохи руйнується, поки не зникне зовсім. Час, за який комета робить повний оберт навколо сонця, називається періодом її обертання. Комети, які облітають навколо сонця менш ніж за 150 років, вважаються кометами з коротким періодом обертання, на відміну від тих, що мають період в багато тисяч літ. Кажучи про поступове руйнування комет із коротким періодом обертання, британський астроном Р. А. Літтлтон прийшов до висновку, що, «очевидно, жодна комета з коротким періодом обертання не може існувати більше 10 тисяч років». Оскільки і комети з коротким періодом обертання, і всі планети обертаються навколо сонця як частина єдиної системи, астрономи зробили логічний висновок, що всі вони мають однаковий вік. І якщо комети з коротким періодом обертання живуть недовго (менше 10 000 років), але все ще спостерігаються в сонячній системі (наприклад, комета Галлея), то з цього випливає єдиний висновок — сонячній системі, і землі в тому числі, менше десяти тисяч років.

Космічний пил

Космічний пил постійно осідає на поверхні землі і змивається дощами в океан. Швидкість відкладення пилу в океанах також відома: у космічному пилі міститься 2,5% нікелю, тому, вимірявши кількість нікелю в океанах, вирахуємо час, за який цей нікель накопичується в

океанах, — близько дев'яти тисяч років. Дивно, однак, що космічний пил взагалі можна виявити в міжпланетному просторі. Частинки пилу настільки малі, що на них діє тиск сонячного проміння. Цей так названий ефект Пойтінга-Робертсона сповільнює частинки, і вони по спіралі наближаються до сонця. Пауль Штайдл в книзі «Земля, зірки і Біблія» підрахував, що протягом 10 000 років сонячна система повинна повністю позбутися пилу. Це ще раз свідчить про те, що сонячній системі і, відповідно, землі всього лише кілька тисяч років.

Послаблення магнітного поля землі

Ретельне вимірювання магнітного поля проводиться з 1835 р. Загально-відомо (хоч про це і не часто пишуть), що магнітне поле землі досить швидко зникає. Існування магнітного поля пов'язане з циркуляцією потоків в земному ядрі, що складається, як припускають, з розплавленого металу. Магнітний момент землі повинен зменшуватися, оскільки невідомий механізм, який підтримує магнітні потоки. Аналіз значень магнітного моменту землі за 150 років вимірювань підтвердив правильність теоретичних досліджень. Більше того, з'ясувалося, що кожних 1400 років значення магнітного моменту зменшується у два рази, тож виходить, що коли земля існує 20 тисяч років, то на початку цього періоду величина магнітного потоку на її поверхні була значно сильніша, ніж величина магнітного поля між полюсами найпотужніших магнітів у радарях. А це малоймовірно. Ядро землі просто не змогло б існувати.

Біблійний підхід

Використовуючи хронологічні таблиці, наведені в 1 Цар. 6:1, Вих. 12:40 і Бут. 47:9, 25:26 і 21:5, можна визначити, що Авраам народився приблизно в 2000 році до Р. Х. Відповідно до генеалогії Книги Буття 11 можна вирахувати, коли жив Ной, а з Буття 5 — коли був створений Адам. Навіть якщо не вважати генеалогії книги Буття 5 і 11 дуже послдовними, то і в цьому випадку інтервали між ними можна збільшувати тільки до певних часових відрізків, інакше ці хронології взагалі втрачають смисл.

Якщо припустити, що між генеалогіями немає розривів, то Адам створений близько шести тисяч років тому. Якщо приймати перший розділ Книги Буття буквально, Адам був створений на шостий день створення землі — тобто земля і Адам створені одночасно. В передовій статті впливового журналу «Science» від 8 січня 1982 р. говориться: «... ті, хто висуває на обговорення креаційну теорію... не мають суттєвої експериментальної інформації на підтримку своїх забобонів». Насправді ціпляються за свої забобони ті, хто відкидає численні наукові свідчення — адже якщо вони визнають, що землі всього лише кілька тисяч років, то питання про еволюцію відпадає само собою. І тоді їм доведеться відкинути свої ніжно виплекані еволюційні ідеї й визнати існування Творця разом з усіма наслідками цього визнання.

М. В.

У сучасній мові слово «законник» означає людину, яка добре знає закони, слідує за їх дотриманням. Це можуть бути, скажімо, юрист або людина, яка сама строго дотримується законів. Слово «книжник» означає любителя, знавця книг — бібліофіла або працівника книжкової галузі, продавця книг, бібліотекаря.

У Біблії ці слова виступають якщо не синонімами, то дуже близькими за значенням поняттями. Дійсно, Ісус однаково справедливо викривав і законників, і книжників, не роблячи різниці (Лк. 11:44-54). Згідно з Євангелієм від Матвія, єрусалимський диспут Ісуса з фарисеями і саддукеями закінчився спокушуванням Ісуса законником (Мт. 22:35), а за Марком — книжником (Мр. 12:28). В епізоді зічлення сухорукого Лука говорить про книжників, які хотіли обвинуватити Ісуса в порушенні Закону (Лк. 6:7). У другому епізоді, коли Ісус зічлив чоловіка від водяник, Ісуса намагаються підловити законники (Лк. 14:3). Розповідаючи про зічлення розслабленого, Лука одну і ту ж групу людей називає то «фарисеями і законопослушними», то «книжниками і фарисеями» (Лк. 5:17-21).

Біблійна симфонія всі ці три слова подає як синоніми, але пропонує різні смислові відтінки: граматеус — книжник (людина із групи знавців і переписувачів Старого Заповіту); писар, секретар; номіос — знавець Закону; номодіаскалос — вчитель Закону.

Книжники — не секта і не політична партія. Це були знавці Закону; їх називали ще «законниками» або «учителями» (рабіними). Вони тлумачили Закон стосовно повсякденного життя. Хоча Ісус не закінчував рабинської школи, учні також називали Його «Учителем» («Равві»). Багато професійних рабінів дивувало, як добре Ісус знав і розумів Закон. Пізніше Павло приїхав в Єрусалим для навчання у рабина Гамаліїла (Мт. 7:28-29; Лк. 2:41-47; Дії 4:5-7, 18-21; 6:12-14; 22:3).

Насправді єдиним легітимним Законодавцем є Господь Бог (Вихід 20:1-20, 31:18, 34:1-5, Левит 18:4-5, 26:46, Іс. 33:22, 45:12, Як. 4:12 і ін.). Він встановив на землі інститут законності. Першим в історії людства книжником і вчителем Закону довелося стати Мойсею (Вихід 4:12, 21:1, 24:12, 31:18, 32:15-16, Повт. Зак. 4:5, 4:14, Неем. 9:13-14 та ін.). Мойсей записав заповіді Божі в книгу (Вихід 24:3-4, 34-28, Повт. Зак. 31:24) і дав вказівки застосування їх на практиці. Зберегання і переписування Закону було доручено левитам і старійшинам (Повт. Зак. 31:9, 24-26), а функції суддівства і трактування Закону в нових обставинах було покладено на священників, левитів і спеціально назначених суддів (Повт. Зак. 17:8-11, Мал. 2:7, Єзек. 44:23-24 та ін.).

Цар при вступі на престол повинен був зробити собі копію книги Закону, вивчити її і тримати як настільний довідник (Повт. Зак. 17:18-20). Було передбачено кожні сім років зачитувати Закон голосом перед спеціально зібраним для цього народом. І чоловіки, і жінки, і діти, а також всі іноземці, які проживали разом з ізраїльтянами, були зобов'язані вислухати Закон, щоб старатися «виконувати всі слова Закону цього» (Повт. Зак. 31:10-12, а також псалом 2:10 та ін.).

Від Мойсея естафету книжництва перейняв Ісус Навин (Ісус Навин 1:1-8, 8:34-35, 23:6; 24:25-26). Цар Давид перед смертю провів черговий перелік левитів, з яких було назначено «урядників та суддів — шість тисяч» (1 Хр. 23:4). Таким чином, справу книжництва і законності було поставлено на державний рівень, посади писаря і пророка стали почесними і шанованими.

На жаль, з часом народ і царі Ізраїлю відійшли від Закону. Відповідно було закинуто і законництво. Відроджувалося воно лише епізодично, при благочестивих царях і особливо ревних пророках. Серед найпомітніших законників Самуїл (1 Сам. 10:25), Давид і Асаф (Неем. 12:46), Соломон (Прип. 25:1), Екл. 12:9-10), Йосафат (2 Хр. 17:7-9), Єзекія (2-а Цар. 18:6, 2 Хр. 31:4, Прип. 25:1), Йосія (2-а Цар. 23:2-3, 23:21-25, 2 Хр. 34:29-31), Ездра «учитель, знавець Мойсеевого Закону, що його дав Господь, Бог Ізраїлів» (Езд. 7:6, 7:10, Неем. 8:1-8, 8:13, 8:18, 9:3, 13:1), Неемія (Неем. 13:1-31). Безумовно, законниками можна вважати всіх старозаповітних пророків. Пропаганду юдейського Закону проводили навіть деякі халдейські і перські царі: Навуходоносор

ЗАКОННИКИ І КНИЖНИКИ:

ХТО ВОНИ

(Дан. 3:95-100, 4:31-34), Дарій (Дан. 6:26), Кір (Іс. 44:28, 45:5, 2 Хр. 36:22-23, Езд. 1:1-4), Артаксеркс (Езд. 7:11-26).

Існували школи пророків. Вражаюче знання Закону Ісусом здивувало юдеїв (Ів. 7:15, Лк. 2:47, Мт. 13:54-55, Мр. 6:2-3), швидше за все, тому, що Він не вчився в такому закладі. Законовчителями завжди були батьки для своїх дітей (5 М. 8:5, Прип. 4:1-4, Дан. 13:3, Дії 22:3, Еф. 6:4 та ін.). Окрім того, всі юдеї вчили один одного (Прип. 9:9, Псал. 8:2, Ер. 31:34, Мт. 5:19 та ін.).

Ось що писав колись про законників священнослужитель Олексій Бажанов (1832-1895): «Законники, законовчителі становили клас осіб, що присвятили себе вивченню і тлумаченню юдейського Закону. На них же, очевидно, лежав обов'язок переписувати закони і в багатьох випадках вирішувати питання, що стосувалися Закону, тому вони і називалися книжниками. Багато із законників були членами синедріону. Їх вплив на народ був дуже великим, і вони часто згадуються під назвою книжників разом із первосвященниками і старійшинами народу юдейського. Із цих юдейських вчених були люди, звичайно, гідні всякої поваги, як, наприклад, Ездра — книжник, Гамаліїл — законовчитель чи Никодим — вчитель Ізраїлів, але більшість їх була прив'язана до одного передання, не розуміли духа Закону і облудно тлумачили його, були сліпими вождами народу, тому-то Господь Спаситель так часто і так сильно звинувачував їх».

Інший відомий богослов Олександр Мень пише про законництво лише негативно: «У ньому форма переважала над змістом, буква — над духом. Законництво проростало непомітно і під благовидними приводами... Оскільки Ісусом багато в чому став архічним, його почали тлумачити стосовно нових умов, що призвело до виникнення «усної Тори», яку культивували книжники і рабини. За самою своєю природою такі системи вирізняються крайнім консерватизмом і сприймаються як самодостатні цілі. Законництво неодмінно вело до складної статутної казуїстики, створюючи при цьому ілюзію можливості «заслужити» милість Божу» (Олександр Мень: «Бібліологічний словник. — Москва, 2002).

До новозаповітного часу ревнителі Закону оформились в дуже впливову групу — групу фарисеїв. У релігійній літературі цю групу часто називають юдейською сектою або політичною партією. Кредо фарисейства — суворе, буквально виконання Закону, а також «передань старшин» — усної Тори, що стала пізніше основою для Мішни і Талмудів. Фарисей вимагали не просто дотримуватись Закону, а дотримуватись з усіма спеціальними правилами і процедурами. Важливу частку їх приписів становили правила ритуальної чистоти: осячення людей і предметів, відокремлення осяченого від повсякденного. У тому числі фарисей виділяли самих себе як особливо покликані, таких, що заслуговують найбільшої поваги і любові з боку інших людей. Слово «фарисей» походить від івритського «прушим» — «відокремлений, відособлений».

А ось як тлумачив це слово Лев Толстой: «Слово «фарисей» я перекладаю «православний» на тій підставі, що, за всіма дослідженнями, воно означає цілком те саме, що означає в нас православний... тобто той, який відділяє себе від натовпу невірних і вважає себе таким, що має слушність — тобто православним» (Л. М. Толстой: «Об'єднання і переклад чотирьох Євангелій», 1902 р.).

Дуже добре характеризує фарисеїв епізод спокушування Христа. На запитання Ісуса, як Він розуміє Закон, фарисей відповів: «Люби Господа Бога свого... і свого

ближнього, як самого себе» (Лк. 10:27). І тут же, бажаючи виправдати себе, сказав Ісусу: «А хто то мій ближній?» (Лк. 10:29). Очевидно, фарисей очікував від Ісуса підтвердження права фарисеїв вважатися головними «ближніми» для людини.

Тексти Нового Заповіту рясніють епізодами, в яких Ісус критикує законників і книжників (Мт. 15:1-9, 23:13-33, Мт. 12:38-40, Лк. 7:30-32, 11:42-44, 12:1 та багато ін.). Основні пункти звинувачення — це формалізм і лицемірство. Процедурні приписи фарисеїв у багатьох випадках легко обходились. Наприклад, для подолання суботного шляху можна було нав'ючити осла мішками з водою і мандрувати «по воді». На суботній рік можна було здати поле в оренду поганину. Замість утримання перестарілих батьків можна було пожертвувати значно меншу суму на храм (Мт. 15:5-6, Мр. 7:11-12) і т. д. Таке ставлення до Закону Ісус вважав неприйнятним.

Шквал критики, який Ісус обрушив на фарисеїв, викликав обурення. Деякі з книжників назвали Ісуса богозневажаєм (Мт. 9:3, Мр. 2:6, 3:22, Лк. 5:17-21). Законники і книжники вирішили позбутися Його (Мт. 21:15, 26:3-4, 26:59, Мр. 11:18, 14:1, Лк. 19:47-48, 20:19, 22:2), багаторазово спокушували Ісуса (Мт. 12:38, 22:35, Мр. 11:27-28, Лк. 10:25, 11:53-54, 20:1-2, Ів. 8:3-6), використовували кожну можливість для того, аби викрити Його в порушенні Закону (Мт. 15:1-2, Мр. 2:16, 7:1-5, Лк. 5:30, 6:7). Врешті-решт вони разом з первосвященниками і старійшинами за сфабрикованими звинуваченнями віддали Ісуса на суд Понтію Пилату (Мт. 20:18, 27:2, Мр. 10:33, 15:1, Лк. 22:66, 23:1). Вони знущалися над Ісусом, навіть коли Він був роз'язаний на хресті (Мт. 27:41-43, Мр. 15:31-32).

У той же час в Євангеліях згадуються книжники, які сумнівалися в істинності фарисейського підходу, щиро цікавилися вченням Христа (Мр. 9:14-19), говорили Йому слова підбадьорення, з повагою називали Його Учителем (Мр. 12:32, Лк. 20:39). Ісус говорив про праведність книжників. Одному книжнику Ісус, «побачивши, що розумно той відповідь дав, промовив: «Ти недалеко від Божого Царства» (Мр. 12:34). Інший книжник після випадку масових зічлень висловив свою готовність піти за Ісусом (Мт. 8:13-9). У Діях описаний випадок, коли книжники виправдовували Павла на засіданні синедріону попри те, що він образив первосвященника (Дії 23:9). У Посланні до Тита апостол Павло просить свого сподвижника виявити максимум турботи про законника Зину (Тит. 3:13).

Коли Петро та Іван зіцпили кривого і потрапили за це на суд синедріону, священників і старійшин найбільше здивувало те, «що то люди... невчені» (Дії 3:1-4, 13). Та й мудрість Ісуса через неналежність Його до фарисеїв не завжди визнавали (Мт. 13:54-55, Мр. 6:2-3). Такі знання очікувались тільки від навчених Закону фарисеїв.

Законники і книжники були дуже шанованими людьми, наприклад, Никодим (Ів. 3:9-10), Гамаліїл (Дії 5:34), апостол Павло (Дії 22:3) та інші. Це й не дивно, якщо згадати, що їх давав народіві Сам Господь: «І ось тому посилаю до вас Я пророків, і мудрих, і книжників (Мт. 23:34). Більше того, Ісус вимагав від Своїх учнів: «Тож усе, що вони скажуть вам, — робіть і виконуйте» (Мт. 23:3); «Коли праведність ваша не буде рясніша, як книжників та фарисеїв, то не ввійдете в Царство Небесне!» (Мт. 5:20).

Найцінніший за все для народу «книжник, що навчений про Царство Небесне» (Мт. 13:52). Таких людей Христос порівнював з господарем, що «зі скарбниці своєї виносить нове та старе» і ділиться з народом.

І. Ш.

Знамените плавання корабля «Бігль» 1831-1836 рр., на борту якого перебував і природознавець Чарльз Дарвін, гідне увійти в історію як експедиція на славу Творця. «Бігль» відправився дослідити південне узбережжя Латинської Америки, щоб зробити безпечним

британське судноплавство в цьому районі. Але в кінцевому підсумку експедиція прислужилася виконанню заповіді з Буття 1:28 — пізнавати землю і панувати над нею. Спостереження Дарвіна розширили знання людства про природні ресурси цих територій.

На славу Творця

У капітана «Бігля» Роберта Фіцроя була ще одна мета: доставити на острів Вогненна земля біля південної частини Америки трьох місцевих жителів, які деякий час перебували в Англії. Дарвін писав: «Однією з найважливіших причин, що спонукали капітана Фіцроя відправитися у плавання, було повернення цих островитян на їх рідну землю». На «Біглі» плив і представник місіонерського товариства Англіканської Церкви преподобний Річард Метьюз. Він мав намір заснувати на Вогненній землі місію для виконання Великого Доручення, записаного в Євангелії від Матвія (28:19-20). Ця перша спроба викликала жорсткий спротив жителів острова, але потягла за собою інші, що увінчалися успіхом.

Виконання Божої заповіді

«Бігль» успішно закінчив детальне дослідження узбережжя. Робота не припинялася попри важкі погодні умови, хвороби і навіть смерть деяких членів екіпажу. Один раз судно витягували на берег для ремонту корпусу. Якось всьому екіпажу, включаючи Дарвіна, довелося із зброєю в руках допомагати поліції Монтевідео відновлювати порядок в місті. У той час, як «Бігль» проводив дослідження в морі, Дарвін займався спостереженнями на березі і збиранням колекції, яку він частинами переправляв в Англію.

Через три з половиною роки, закінчивши дослідження на Галапагоських островах, «Бігль» продовжив своє навколосвітнє плавання. По дорозі в Англію він заходив у порти Таїті, Нової Зеландії, Австралії і Південної Африки. Повернувшись на батьківщину, Фіцрой одержав золоту медаль Королівського географічного товариства і офіційну подяку парламенту. І Фіцрой, і Дарвін написали про це плавання книги, які були видані в 1839 році в одній серії. У книгах не згадувалась еволюція, але вже були помітні натяки на майбутні розбіжності між авторами.

Виконання Великого Доручення

У минулому своєму плаванні Фіцрой, намагаючись повернути собі вкрадену шлюпку, взяв кількох заложників. Чотириох з них він привіз до Англії. Він пояснював: «Збираючись відпливати від берегів Вогненної землі, я вирішив залишити на кораблі чотирьох жителів острова, оскільки вони

були цілком добродушні і задоволені своїм становищем; і я подумав, що коли вони якийсь час поживуть в Англії, це може піти їм на користь... За моєю допомогою вони зможуть здобути непогану освіту, а через два-три роки я відправлю чи сам відвезу їх на батьківщину». Матроси почали називати їх Пам'ять про Шлюпку, Йоркський Собор, Джеммі Гудзик і Кошик з Вогненної землі. Хоч всім їм зробили щеплення, Пам'ять про Шлюпку помер від віспи. Інших Фіцрой влаштував жити в сім'ї преподобного Вільяма Вілсона при школі в Волтхемстоу поблизу Лондона, де їм викладали англійську мову, християнське вчення і сільське господарство. Вони навіть зустрілися з королевською сім'єю, і королева подарувала жителям Вогненної землі один зі своїх капелюшків, перстень і деякі речі для приданого.

Адміралтейство дозволило Фіцрою особисто доставити на Вогненну землю цих людей і місіонера. Церква в Волтхемстоу забезпечила їх провізією, а старший шлюпки «Бігля» Вільяму Беннетту було доручено наглядати за островитянами. Молодий священик Річард Метьюз повинен був займатися з ними під час плавання і вивчати їхню мову.

На «Біглі» Дарвін вперше познайомився з жителями Вогненної землі. Більше за інших йому сподобався Джеммі Гудзик. «Джеммі був веселим і часто сміявся, а ще — на диво співчутливим до страждаючих. Часто, коли на море було неспокійно і мене трохи нудило, він приходив і з сумом в голосі повторював: «Бідолашний! Бідолашний!». Дарвін відмічав добрі мовні здібності і чудовий зір островитянина. «І Йорк, і Джеммі бачили значно краще, ніж будь-хто з наших матросів. Кілька раз вони говорили про те, що бачать на горизонті; всі сумнівалися, але коли дивилися в підзорну трубу, переконувалися, що вони мали рацію».

Після сильного шторму в січні 1833 року корабель досяг рідних місць Джеммі. Пейзаж був вражаючий; але не менше Дарвін був вражений, побачивши співплемінників Джеммі: «Це були найжалюгідніші і найбільш створіння зо всіх, кого я коли-небудь бачив... Ці нещасні давно зупинилися у своєму розвитку, їх жахливі обличчя були вимазані білою фарбою, шкіра брудна й засалена, волосся сплутане, голоси безладні, а жести люті».

Джеммі, Йоркський Собор і Кошик з Вогненної землі були не менше вражені виглядом своїх співплемінників. Лейтенант Гемонд бідкався: «Шкода, що доведеться

залишити таких славних хлопців в такому дикому місці!». Доля жителів острова хвилювала і лейтенанта Дж. Б. Салівана. Саліван, що пізніше став адміралом воєнного флоту, всіляко підтримував місіонерську діяльність на Вогненній землі і щодня читав псалми.

Відповідне місце для місіонерського табору знайшли в захищеній від штормів бухті Вулья, де ґрунти дозволяли займатися садівництвом і тваринництвом. Екіпаж звів три дерев'яні хатини, вигрузив провізію з Волтхемстоу і розбив два сади. Доводилося бути постійно напоготові, щоб уникнути крадіжок. Коли з роботою було покінчено і все, здавалося було в порядку, «Бігль» на десять днів відплив досліджувати прилеглі території.

Повернувшись у Вулью, екіпаж побачив місцевих жителів в одязі з льону і тартану. Метьюз був живий, але майже втратив розум. За словами Дарвіна, Метьюз був настільки пригнічений жахливими витівками островитян, що капітан Фіцрой вирішив залишити його на «Біглі»; в кінцевому підсумку він осів у Новій Зеландії, де займався місіонерською діяльністю його брат. «Як тільки ми відпливли, почалося безперервне розкрадання всього, що було... Вдень і вночі Метьюза оточували місцеві жителі; вони безперервно галасували прямо перед ним, намагаючись довести його до виснаження... Думаю, що якщо ми трохи запізнилися, ми б його не спасли».

Метьюз погодився з тим, що йому краще покинути острів, а ось Джеммі, Йорк і Кошик побажали залишитися. Ще через вісім днів Фіцрой повернувся перевірити, чи все в них гаразд. Рослини в саду хоч і були потоптані, починали рости. Джеммі розповів про нові випадки крадіжок; в іншому ж все було добре.

Фіцрой писав: «Я сподівався, що їм самим вдасться пояснити співплемінникам, для чого ми брали їх в Англію, і ті оцінять це і наступного нашого візиту будуть налаштовані доброзичливо для того, щоб Метьюз зміг з більшою надією на успіх приступити до своєї справи. Обставини спонукали його відкласти свій захід, а не відмовлятися від нього остаточно». Майже через рік, 5 березня 1833 року, «Бігль» востаннє зайшов у Вулью. Бухта була пустинна. До корабля підійшло каное, і на «Біглі» бачили, що один із чоловіків у ньому змивав з обличчя фарбу.

Дарвін писав: «То був бідолашний Джеммі — тепер худий, виснажений дикун з волоссям, що стирчало в різні

боки. Окрім клаптика ковдри навколо його талії, на ньому нічого не було... Коли ми відпливали, залишаючи його тут, він був доглянутий, чистий і вдягнутий; ніколи ще я не бачив такої різночоті і печальної перемиї».

Далі Дарвін описує цю останню зустріч з Джеммі: «Однак як тільки ми його одягнули... він пообідав з капітаном Фіцроєм і їв свій обід так акуратно, як і раніше. Він сказав, що йому «багато» (у смислі «вистачає») їди, що йому не холодно, його родичі — дуже хороші люди, і він не хоче повертатися в Англію». Ввечері, коли Джеммі приплив зі своєю молодістю і красивою дружиною, ця величезна перемиї в його ставленні до життя стала зрозумілою. «Як завжди переповнений добрими почуттями, він привіз двом своїм найкращим друзям по чудовій шкурці видри, а капітану — кілька наконечників списів і стріл, виготовлених власними руками... Досягнувши берега, Джеммі запалив сигнальний вогонь, і димок від нього довго висів, в останній раз прощаючись з нами, поки корабель виходив з бухти у відкрите море».

Лише через 30 років, після багатьох невдач і мук, на батьківщині Джеммі все ж був заснований місіонерський табір. А ось на Таїті і в Новій Зеландії Фіцрой і Дарвін вже відчули перші плоди діяльності місіонерів. Дарвін писав своїй сестрі Керолайн, що завдяки місіонерам вони могли «ходити берегом у повній безпеці, як в Англії», оточені племенами туземців, які «колись були, можливо, найлютішими дикунами на землі».

У своїй книзі Дарвін відмітив: «Темпи прогресу, що настав після утвердження християнства в південних морях, мабуть, не мають собі рівних в історії. І вони вражають ще більше, якщо згадати, що за 60 років до цього Кук, чий видатний розум ніхто не піддав би сумніву, не бачив жодної надії на зміну на краще».

Плавання «Бігля» і теорія еволюції

У Південній Америці Фіцрой і Дарвін разом працювали над статтею на захист місіонерської діяльності серед місцевих племен. Однак в їхніх книгах (написаних, нагадаємо, через три роки після плавання) було вже явно помітно, що автори розійшлися в переконаннях. Фіцрой, наче відчувачи, до чого хилить Дарвін, закінчив свою книгу закликом до віри в істинність буквального розуміння Біблії. Він підкреслює, що всі люди ведуть рід від

одних прабатьків, що жили в Малій Азії. Фіцрой також захищав ідею створення світу за шість днів і всесвітнього потопу, що узгоджувалась з даними геології. Дарвін же неоднократно з повагою згадував працю Чарльза Лайєля «Основи геології: пояснення історичних змін поверхні землі природними процесами, що відбуваються в наші дні». Під час плавання Дарвін прочитав цю величезну книгу, спрямовану проти і створення світу в недавньому минулому, і всесвітнього потопу.

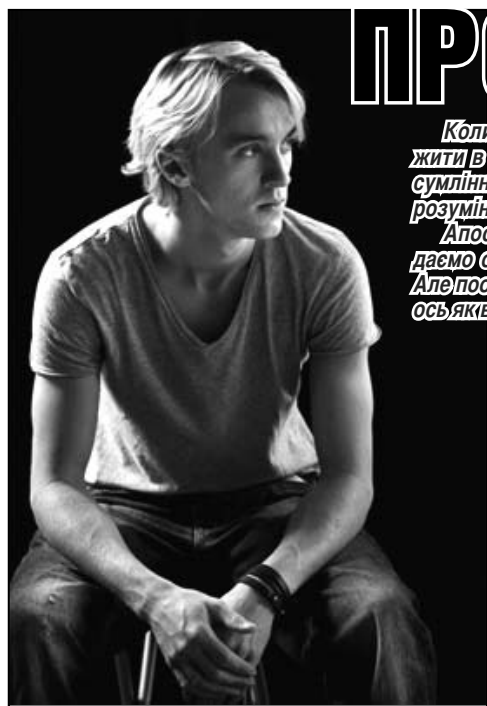
Про галапагоських в'юрків Дарвін писав: «Дивлячись на подібність і відмінність у будові птахів одної невеликої групи, що свідчать про близьку спорідненість, можна й справді, виходячи із початкової майже кількості птахів на цьому архіпелазі, припустити, що все це — результат різних змін одного і того ж виду». Однак при всіх змінках птахи залишались птахами...

Дарвін тоді ще не висунув теорію еволюції, хоч і написав на закінчення: «...коли мандрівник ні в одному місці не залишається надовго, його спостереження, як правило, — це звичайні нариси, далекі від детальних досліджень. І потім, як я переконався на власному гіршому досвіді, постійно появляється тенденція висувати поверхневі і помилкові гіпотези, заповнюючи ними серйозні прогалини в знаннях».

До 1859 року Дарвін заплющив очі на ці застереження. Свою книгу «Походження видів» він почав так: «У плаванні на кораблі його величності «Бігль», де я був натуралістом, мене вельми вразили деякі особливості поширення живих організмів на території Південної Америки, а також відносини між організмами, що населяють цей континент нині, населяли в минулому і знайдені у скам'янілостях. Ці особливості, як стане ясно із наступних розділів цієї книги, на мій погляд, проливають світло на походження видів».

Так експедиція «Бігля» прислужилася творцям теорії еволюції. Чи це не іронія долі? Члени екіпажу «Бігля», як і більшість англійців у XIX столітті, були християнами. Під час плавання вони кожного Божого дня молилися Богові, і Він дарував їм успіх. Пройшовши через всі випробування, вони в повному обсязі дослідили узбережжя, поки Дарвін вивчав рослини і тварини. Вони здійснили першу спробу заснування місії на Вогненній Землі і своїми ділами прославили плавання «Бігля». І в цьому — головне значення цієї експедиції.

Християнський науково-апологетичний центр.

ПРО СОВІСТЬ

Коли людина вирішує йти за Господом, вона бажає жити в злагоді з євангельськими заповідями і власним сумлінням, або совістю. Що ж таке сумління в біблійному розумінні і що робить нас глухими до голосу сумління? Апостол Петро пише, що при водному хрещенні ми даємо обітницю Богові доброго сумління (1 Петр. 3:21). Але пообіцяти ми можемо що завгодно і кому завгодно, а ось як виконати обіцяне?

нас нечутливими і байдужими до голосу власного сумління? Що «спалює» нашу совість?

Передусім, це схильність до осудження і пошуку бруду в іншій людині. Подвижник VI віку Доротеї говорив: «Думкою обманює той, хто приймає за істину свої припущення, тобто пусті підозри на ближнього: такий, коли бачить, що хто-небудь бесідує з братом своїм, робить свої догадки і говорить: він про мене бесідує. Якщо припиняє бесіду, він знову припускає, що через нього припинили бесіду. Якщо хто скаже слово, то він підозрює, що воно сказано для образи його. Взагалі, в кожному ділі він постійно пильнує за ближнім, кажучи: він заради мене це зробив, він заради мене це сказав, він це зробив для того і того».

Зіткнувшись з такою проблемою в середовищі християн, апостол Павло написав: «Для чистих все чисте, а для занечистених та для невірних не чисте ніщо, але занечистилися і розум їхній, і сумління» (Тит. 1:15). Тобто лукаві підозри і постійне вказування на помилки ближніх повинні насторожити нас. Якщо цьому є місце в нашому житті — значить, сумління наше захворіло.

Але якщо ми будемо прагнути бачити в іншій людині образ Божий, а не демонську фізіономію, тоді в нас менше болітиме голова від підозр і недовіря, а отже, і сумління збережеться в чистоті.

Друге, що заважає нам зберігати совість неоскверненою, — це заздрість. В одному старозаповітному апокрифі йдеться про те, що через заздрість диявола увійшла у світ смерть. З власного досвіду ми знаємо, як заздрість позбавляє спокою і радості, як отруює стосунки з близькими людьми, як робить нечутливими до голосу совісті.

Напевне, тому апостол Яків називає заздрість гіркою та сварливою (Як. 3:14). І справді, сварливість — це наслідок заздрості. А сварливість, у свою чергу, віднімає в нас дорогі цінні хвилини і години нашого життя. Ми вже нічого не можемо робити від душі, ми постійно бурчимо про нелегку долю, що випала нам. Щоденно лаємо судища чи колегу по роботі за його талант, вроду і успіх. І, як наслідок, на зміну заздрості і сварливості приходять неприязнь, що переростає у відверту ненависть. А з ненавистю ми впоратись вже не в змозі, ми її можемо лише вилити на більш успішного, ніж ми самі...

Третя причина полягає в неправильному ставленні християнина до самого себе. Коли ми перестаємо звертати увагу на сумління і чинимо всупереч його голосу, ми починаємо почуватися щодо Господа рабами чи найманцями. Ми відчуваємо спочатку якийсь тягар і вину. Потім замовчуємо свій гріх. Ми звикаємо до цього, і те, від чого вчора жахалися, сьогодні стає для нас розумним, логічним і навіть правильним. Більше того, ми намагаємося заглядати провини перед Богом чимись великим і добрим.

І цим ми лише прискороємо свій відхід до релігії діл, до законництва. А справжнє християнство — це релігія, в якій «кров Христа... очистити наше сумління від мертвих учинків, щоб служити нам Богові Живому» (Євр. 9:14). Богіві важливе, насамперед, наше ставлення до Нього та до іншої людини. Тому нам, за словом апостольським, і треба коритися Господу «не тільки ради страху кари, але й ради сумління» (Рим. 13:5). Йому потрібне наше серце (Прип. 23:26), а не те, що ми готові принести Господу, щоб домовитися з Ним про прощення.

Лякає те, що ігнорування сумління призводить

до звикання до гріха. Але навіть коли ми впали, коли остаточно втратили сумління, ми можемо бути впевненими, що все одно в Отчому домі нас з любов'ю очікує Господь. Головне не впасти у відчай від того, що гріх наш надто великий, а ми вже не варті прощення. Немає такого гріха, який би не простив наш люблячий Господь. Тільки б не заховатись від Нього, тільки б не побоятися звернутися до Нього за допомогою — за прикладом блудного сина з євангельської притчі...

Четверта причина затуманення нашого сумління — це проголошення віри в Бога за відсутності любові до людей. Сумління наше чисте тоді, коли ми чесні і перед Богом, і перед ближнім (Євр. 13:18). Не може бути подвійних стандартів: Богові — все, ближньому — нічого.

В апостольських посланнях ми неодноразово зустрічаємось із закликом до золоті середини у своєму ставленні до Бога і людини. Коли апостол Павло свідчив про Христа Спасителя перед правителем Феліксом, він сказав: «І я пильно дбаю про те, щоб завсіди мати сумління невинне щодо Бога й людей» (Дії 24:16). Про це саме Павло писав і до коринтян: «Отже, відаючи страх Господній, ми людей переконуємо, а Богові явні; але маю надію, що й у ваших сумліннях ми явні» (2 Кор. 5:11). Віра в Бога і водночас активна довіра до людини не лише свідчать про духовну зрілість, а й дозволяють зберегти в чистоті наше сумління.

У Новому Заповіті нерідко такі поняття, як «серце» і «сумління», є синонімами.

І насамкінець тим, хто береже своє сумління в чистоті перед Богом і ближніми, належать Божі обітниці, про які нагадає апостол Іван: «Діточки, — любімо не словом, ані язиком, але ділом та правдою! Із цього довідуємось, що ми з правди... коли винуватити нас серце, то Бог більший від нашого серця та відає все! Улюблені, — коли не винуватити нас серце, то маємо відвагу до Бога і чого тільки попросимо, одержимо від Нього, бо виконуємо Його заповіді та чинимо любе до Нього» (1 Ів. 3:18-22).

Ігор Малін.

Спів і музика — це великий дар Божий людству. «Усяке добре давання та дар досконалий походить згори від Отця світлі» (Як. 1:17). У житті церкви спів і музика відіграють важливу роль. Наші Богослужіння були би значно біднішими без співу. А ми часто користуємося цим даром, не задумуючись про його значення і багатство. Цим пояснюється поверхове ставлення до цього Божого дару і неповноцінне його використання.

ЗНАЧЕННЯ І СИЛА ДУХОВНОЇ МУЗИКИ

ПРОДОВЖУЄМО ТЕМУ

Тому необхідно усвідомити біблійні підстави служіння співом і музикою в церкві. Спів об'єднує членів церкви одного з одним. Спільний спів — це така частина Богослужіння, коли всі присутні одночасно підносять голос, щоб дякувати Богові, радіти, підбадьорувати і втішати один одного. Чим більша кількість співаків і чим ширше вони співають, тим сильніше захоплює і піднімає дух спільний спів. Об'єднавча роль співу дуже велика, і кожен з нас, мабуть, неодноразово відчував це.

Хоч мелодійний словесний спів властивий тільки людям, але майже кожна жива істота видає своєрідний звук: від слабого попискування пташенят до грізного риків лева. Особливо розмаїтий спів пташок. Безжиттєва природа також видає різноманітні звуки: завивання вітру, шум моря, шелестіння дерев, гуркіт грому та інше.

«Які то численні діла Твої, Господи, — Ти мудро вчинив їх усіх, Твого творива повна земля» (Пс. 104:24). «Оповіді днів днів слово, а ніч ночі показує думку — без мови й без слів, не чути їхній голос, та по цілій землі пішов відголос їхній, і до краю вселенної їхні слова!» (Пс. 19:3-5).

Звуки свідчать про особливу єдність людини і навколишньої природи. Ісус Христос пов'язував духовне життя людини з природою, коли говорив: «Дух дихає, де хоче, і його голос ти чуєш, та не відаєш, звідкіля він приходить, і куди він іде. Так буває і з кожним, хто від Духа народжений» (Ів. 3:8). У день П'ятидесятниці «нагло зчинився шум із неба, ніби буря раптова зірвалася і переповнила весь той дім» (Дії 2:2).

Глибокий зв'язок Христа і його Церкви зі всією природою відчував апостол Павло, коли писав: «Бо то Ним створено все на небі й на землі, видиме й невидиме... А Він є перший від усього, і все Ним стоїть. І Він — Голова тіла, Церкви» (Кол. 1:16-18).

Природа — це храм Божий. У звуках музики і природи ми пізнаємо єдність Церкви зі всім творінням в Христі Ісусі. Тому в піснях поруч з духовним змістом повинні також відбиватися краса і багатство творіння Божого. Відхід від природи і згубний вплив людини на природу являють собою велику небезпеку нашого часу. У житті церкви також існує небезпека замкнутості в дуже вузькій рамці. Книга псалмів закінчується закликом: «Хваліте Бога в святині його, хваліте його на могутнім його небозводі! Хваліте його за чини могутні його, хваліте його за могутню величність його!.. Все, що дихає, — хай Господа хвалить!» (Пс. 150:1-2, 6).

Зв'язок співу і музики з життям людини

Спів і музика пов'язані з життям людини багатьма нитками, і життя в церкві становить значну її частину. Уся історія людства свідчить про те, що людині завжди були притаманні спів і музика. На стінах прадавніх печер збереглися малюнки музичних інструментів. Біблія говорить,

що Ювал — сьомий від Адама — «він був батьком усім, хто держить у руках гусли й сопілку» (1 М. 4:21).

При копанні криниць Ізраїль співав особливу пісню: «Піднесися, кринице, співайте про неї!» (4 М. 21:17). Особливі пісні співали під час живих. «І забрана буде потіха твоя та радість твоя з винограду і з краю Моава... Вина по чавилах не буде топтати чавильник — окрик радости Я припинив!» (Єр. 48:33; Іс. 16:10).

Блудний син був прийнятий в дім батька з «музикою і танцями» (Лк. 15:25). Весілля також супроводжувалося співом і музикою. Важливу роль відіграв спів також і на похоронах: «І Давид заголосив за Саулом та за його сином Йонатаном такою жалобною піснею» (2 Сам. 1:17). Пророк Єремія оплакує смерть благочестивого царя Йосії в жалобній пісні, «а всі співаки та співачки оповідали в жалобних своїх піснях про Йосію» (2 Хр. 35:25). У радісній миті життя пісня посилювала радість, а в смутку і горі вона вселяла вітху і заспокоєння.

Пісню і музику використовували також при коронації царів, при відзначенні перемог, при вшануванні героїв (1 Цар. 1:39-40; 2 Цар. 11:14; 2 Сам. 13:14; 20:28; 1 Сам. 18:6). Однак найбільше використовувався спів на Богослужіннях. Великі заслуги в справі співу належать цареві Давиду, який створював псалми, співав і грав на різних музичних інструментах. В юності, граючи на гуслі, він відганяв злого духа від Саула (1 Сам. 16:16-23). Коли Давид став царем, він організував великий хор з музичними засобами для супроводження жертвоприношення (1 Хр. 15:16). Відтоді пісня і музика становили важливу частину служіння в храмі. Музика ж надавала йому урочистого і святкового характеру.

До цього часу співаки і музиканти виконували свої імпровізації. Тепер же музика набула певної форми, мелодія отримала свою назву. Про це можна прочитати на початку багатьох псалмів. Є дані, що на підготовку левитів до служіння співом треба було п'ять років.

За часів Ісуса Христа релігійна діяльність більшою частиною була перенесена із храму в синагоги. На Богослужіннях у синагогах спів відіграв незначну роль, а музика в синагогах не застосовувалась зовсім.

Лише раз згадується в Євангелії про те, що Ісус Христос співав з учнями (Мт. 26:30). Апостол Павло і Сила прославляли піснями Бога у в'язниці (Дії 16:25).

Але багате духовне життя християн внесло в церковний спів великі зміни. Апостол Павло навчав віруючих: «Навчайте та напоумляйте самих себе! Відячно співайте у ваших серцях Господеві псалми, гімни, духовні пісні!» (Кол. 3:16). Служіння Богові без любові апостол порівнює з міддю дзвінкою чи бубном гудячим (1 Кор. 13:1).

Отже, Біблія пов'язує спів і музику не лише з Богослужінням, а й із повсякден-

ною працею, подіями в житті християнина. Пісня повинна посідати особливе місце в домашньому житті віруючого. «Радіють вони цілий день Твоїм Іменням» (Пс. 89:17). «Чи тішитесь хтось? Хай співає псалми!» (Як. 5:13). Хворі і засмучені також мають потребу в животворному і заспокоїливому впливі піснеспіву. Всюди, за будь-яких умов, спів виявляє свою благотворну дію.

Спів і музика як особливі дари Бога людині

Не всі люди володіють даром співу і музики. Яскравий музичний талант — доля окремих особистостей. Тому всі, хто має його, повинні дорожити ним, пам'ятаючи, що ця «перевага» покладе на них особливі обов'язки. Ніхто не заслужив цей дар в Бога, тому ніхто не повинен пишатися ним чи звеличуватися.

Окрім вроджених талантів, віруючі можуть мати особливі дари, якими наділює Дух Божий, «як Він хоче» (1 Кор. 12:11). У переліку дарів Духа дар співу відсутній. Він належить до числа вроджених дарів. А всі ці дари виходять від Небесного Отця і даються людині для служіння йому і його народу.

Часто люди ставляться до одержаних талантів як до своєї власності і користуються ними на свій розсуд. Людина Божа так чинити не повинна. Ісус Христос у притчі про таланти розповів про чоловіка, який заковав свій талант у землю. Але настав день звіту, і він був суворо засуджений: «Рабе лукавий і лінивий!.. Тож тобі було треба віддати гроші грошомінам, і, вернувшись, я взяв би з прибутком своє... А раба непотрібного кинь до зовнішньої темряви» (Мт. 25:24-30).

Більшість віруючих, які мають великий талант, розвивають його і застосовують для служіння Богові і людям. Люди ж із малим талантом часом недбало ставляться до нього. Це спостерігається і в ставленні до співу і музики. Ісус Христос велить людям з малим талантом використовувати його разом з іншими. Хорова діяльність дає для цього добрі можливості. Здатність до співу значно розвивається. Застосуванню таланту повинні сприяти не страх покарання, а радість, що ми можемо спрямувати його для слави Господа.

Велика перевага в тому, що ми можемо служити Господу. Ісус Христос високо оцінює корисне служіння на славу Богу і на благо людям. Спаситель поставив на приклад Своє служіння: «... Син Людський прийшов не на те, щоб служити йому, а щоб послужити і душу Свою дати на викуп за багатьох!.. Хто великим із вас хоче бути — хай буде слугою він вам» (Мт. 20:26; 28).

Служити — означає присвятити своє життя цілям вищим, ніж своє власне благополуччя. Чим вища ціль, тим цінніше служіння. Найвище, що може віруючий поставити своєю цілью, — це служіння Богу. Практично це виражається в служінні людям, але ціль при цьому — служіння Богові.

Спів і музика сприяють збудуванню Церкви

«І ви — тіло Христове, а зособіно — ви члени!» (1 Кор. 12:27). Тіло діє через своїх члени. Церква — це тіло Ісуса Христа. Христос — Голова Церкви, перебуваючи праворуч престолу Божого, звершує діло спасіння грішників через Церкву. При цьому Церква має два завдання: свідчити про Христа, тобто проповідувати Євангеліє, і працювати для свого внутрішнього збудування: «Щоб Божа людина була досконала, до всякого доброго діла готова» (2 Тим. 3:17).

Справі збудування Церкви сприяють спів і музика. Інакше ця праця не виправдовує себе. «Коли сходиться ви, то кожен із вас псалом має, має науку, має мову,

об'явлення має, має вяснення — нехай буде все це на збудування!» (1 кор. 14:26). Характерно, що апостол першим називає псалом. Це не доказує, однак, що на Богослужінні головним є спів, але свідчить про те, що апостол Павло надавав співу важливе значення в ділі збудування Церкви.

При благовіщенні Євангелія спів і музика виконують насамперед закличну роль. На зібраннях, де є спів і музика, завжди більше людей, ніж там, де вони відсутні. Співом і музикою в людині пробуджуються добрі почуття, вона відволікається від буденних думок і підвищується душею до Бога. Пісня і музика також несуть добру звістку про спасіння. Для цього пісні повинні мати євангельський зміст. Спів сприяє також прийняттю правильного рішення. Люди легше відзиваються на заклики присвятити своє життя Христу під впливом музики. Із цього випливає, що спів і музика в ділі проповіді Євангелія відіграють велику роль.

Однак за змістом спів не завжди досягає глибини проповіді. Тому проповідь Слова Божого кочне необхідна, але без співу свідчення про Христа залишається однобічним. Слово благовісту спрямовано насамперед до розуму і волі людини. Спів більше затримує її почуття. Таким чином, Слово Боже кличе людину до святості. Спів часто допомагає відзиватися на заклики Слова Божого. Виконання молитовних і хвалебних гімнів, що прославляють Господа, особливо підносить дух.

Чистота духовного співу і музики

Для церкви і для кожного віруючого дуже важливо дотримуватися певних меж. Ісус Христос сказав: «Не благаю, щоб Ти їх до світу збрав, але щоб зберіг їх від злого. Не від світу вони, як і Я не від світу... Як на світ Ти послав Мене, так і Я на світ послав їх» (Ів. 17:15-18).

Ставлення до гріха для віруючого — питання життя і смерті. Його становище у світі подібно до корабля на морі: корабель знаходиться у воді, але вода не повинна бути в кораблі. Як тільки у дні корабля появиться маленька пробоїна, вода зі страшною силою рине в неї і затопить корабель.

Вплив світу проникає також в церковний спів і музику. Особливо піддається цьому впливові хоровий спів. Для кожного періоду характерний свій панівний музичний стиль. Бажаючи завоювати більшу прихильність слухачів, служителі співу і музики можуть використовувати популярну світську музичну манеру. Однак необхідно пам'ятати, що між змістом і формою музики є повний зв'язок. Характер духовної музики не може годитися до будь-якої музичної форми. Про це повинні пам'ятати регенти, інакше вони можуть штовхнути церковну музику на слизьку дорогу.

Правильний духовний стан тих, що співають, ще важливіший за музичну форму твору. Апостол говорить: «... бо все, що в світі: пожадливість тілесна, і пожадливість очам, і пиша життява, — це не від Отця, а від світу» (1 Ів. 2:16). Пихатість може легко проникнути в діяльність хору, і хористи повинні пам'ятати, що музика — це служіння Господу, яке вимагає глибокої покорності перед Ним.

Першорядне значення тексту в духовному співі

Людина відтворює свій спів словами, які впливають на наш розум і волю і збагачують спів.

Людина здатна винаходити музичні інструменти. За свою історію людина створила багато різних музичних інструментів починаючи від сопілки і закінчуючи концертним органом. Ці інструменти розширили і збагатили світ звуків. Інструментальна музика також може досягти дуже високого духовного рівня. Ми, віруючі, вдячні Богові за ці великі і чудові дари. Але в церковній діяльності ми повинні оцінювати гідність кожної частини: і музичної, і текстової.

У Біблії пісні віддається перевага перед музикою. У Новому Заповіті неодноразово говориться про церковний спів, а не про музику. Апостол Павло говорить про «речі бездушні», що звук видають, і якщо сопілка чи людина «не видають різних звуків» — «... як пізнати б тоді, що бринить або грає? Бо коли сурма звук невіразний дає, — хто до бою готуватись буде?» (1 Кор. 14:7-8).

Швидше всього, апостол Павло не мав на увазі використання конкретних інструментів: сопілки, люти, сурми в церкві, але він вказував на різноманітність музики і її застосування.

Хоч в музично-співочому служінні спів стоїть на першому місці, ми не повинні недооцінювати й музику. Апостол Іван говорить, що на небі кожний із двадцяти чотирьох старців мав гусли (Об. 5:8; 14:3). У вічності небесний спів матиме музичний супровід (Об. 14:2). Присуди Божі проголошувалися під звуки сурми ангелів Божих: «І сім ангелів, що мали сім сурем, приготувалися, щоб сурмити» (Об. 8:6).

Спів служить прославленню Господа

«Отже, брати любі мої, будьте міцні, непохитні, збагачуються завжди в Господньому ділі, знаючи, що ваша праця не марнотна у Господі!» (1 Кор. 15:58). Апостол говорить, що ми звершуємо діло Господнє. Ісус Христос доручив нам працю, перед Ним ми складаємо звіт, і від Нього одержимо нагороду. Ми користуємося здібностями і силами, які дав нам Він. Йому належить все, і наш обов'язок — працювати для слави його.

Апостол Павло дуже часто вживав вираз «в Христі». Це означає, що наше життя повинно бути просякнуте Христом, як вугілля в вогні охоплене полум'ям: «... Духом палайте, служіть Господеві» (Рим. 12:11). Віруючий повинен палати любов'ю Христовою, коли він працює для Нього. «Навчайте та напоумляйте самих себе! Відячно співайте у ваших серцях Господеві псалми, гімни, духовні пісні» (Кол. 3:16).

Найвище і найкраще, чому можуть бути присвячені на землі наш спів і музика, — це прославлення Господа. Цим ми підносимося на небесний рівень. На небесах не треба буде більше закликати людей до Господа проповіддю і співом. Церква буде там вічно прославляти Господа: «Достойний Агнец, що заколений, прийняти силу, і багатство, і мудрість, і міць, і честь, і славу, і благословення!» (Об. 5:12).

Бізнесмени зможуть з релігійних переконань працювати без ідентифікаційних кодів

Комітет з питань промислової і регуляторної політики і підприємництва рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону про внесення змін до Закону «Про держреєстрацію юросіб і фізосіб-підприємців» (відносно права фізичної особи здійснювати підприємницьку діяльність без ідентифікаційного номера). Про це повідомили в інформаційному управлінні Верховної Ради України.

Законопроект спрямований на законодавче забезпечення прав фізосіб, які за своїми релігійними або іншими переконаннями відмовилися від ухвалення ідентифікаційного номера й офіційно повідомили

про це відповідні державні органи і мають відмітку в паспорті, — указувати відомості про номер і серію паспорта замість відомостей про ідентифікаційний номер під час подання документів для встановлення юридичної особи або призначення його керівником.

На засіданні комітету наголошувалося, що «схвалення цього законопроекту матиме позитивні соціальні наслідки, оскільки зніме значну соціальну напруженість у питанні забезпечення рівності громадян залежно від їх релігійних переконань, наблизить Україну до демократичних стандартів прав людини».

Голова ВСО ЄХБ В'ячеслав Нестерук став «персоною нон ґрата» для Узбекистану

Єпископ Всеукраїнського союзу об'єднаних євангельських християн-баптистів В'ячеслав Нестерук на запрошення духовного керівництва узбецького союзу християн-баптистів прилетів на святкування 110-ї річниці найбільшої церкви в Ташкенті. За попередніми даними, там зібралося близько 600 християн, що для мусульманської країни велике досягнення.

Однак в аеропорті Ташкента представники прикордонної служби Узбекистану затримали єпископа Нестерука під час

перевірки документів і завели до окремої кімнати, де перебували ще двоє затриманих. Чоловіки, за його словами, були схожі на наркозалежних. Він провів із ними в кімнаті близько двох годин.

Повернувшись, прикордонники, нічого не пояснюючи, повели єпископа за собою. На спеціальному автобусі брата Нестерука підвезли до трапу літака, а його документи віддали в руки старшій стюардесі. Паспорт єпископа повернули вже на українській території після приземлення літака.

Повернувшись на Батьківщину, голова Всеукраїнського союзу ЄХБ звернувся в посольство Республіки Узбекистан в Україні і попросив пояснень незрозумілої поведінки прикордонників. Йому відповіли, що за всіма поясненнями необхідно звертатися до Міністерства закордонних справ України, аби ті зробили офіційний запит в Узбекистан.

На превеликий жаль, останнім часом спостерігається тенденція незрозумілої поведінки щодо християн та їх переконань з боку мусульманських

країн. Підтвердженням цього слугує затримання та депортація із Узбекистану одного українського місіонера.

Українець декілька днів перебував під арештом у підвальному приміщенні, де в нього, застосовуючи насилля, вимагали пояснення його перебування в країні. За його словами, якби не телефонний дзвінок впливового політика, його, можливо, не було б вже у живих.

ШВИДКІСТЬ ЖИТТЯ

«Навчи нас лічити отак наші дні, щоб ми набули серце мудре!»

(Пс. 89:12).

Як швидко минають дні... Не встиг прокинутися, як вже й кінець дня. Час минає дуже скоро: день за днем, рік за роком... І так проміне життя! Час, як вода, тече безупинно. Його неможливо зупинити. А іноді так хочеться. Особливо, коли маєш багато справ, не встигаєш все зробити, здається, що ладен розірватись...

Завжди кудись поспішаєш, метушишся. А

через що? Не вистачає часу... Ти біжиш, спішиш і не помічаєш, що життя таке чудове, не встигаєш насолодитися щасливим моментом, затримати погляд на чомусь неймовірно прекрасному, задивитися на щось неповторне, вдихнути аромат квітів, які щойно розцвіли...

Але ж життєві клопоти не настільки важливі, щоб ти не зауважував краси, що оточує тебе.

Хтось сказав: «Час летить — це погана новина. Добра новина в тому, що ви — пілот свого часу». І це насправді так. Ми не в змозі зупинити час, але ми можемо керувати своїм часом, тобто правильно ним розпоряджатися. Нам необхідно навчитися мудро і правильно використовувати свій час і своє життя. Важливо одне: не прожити марно. Не жити тільки для власного задоволення і власних потреб, а задуматись над тим, що, крім тебе, на світі ще хтось є. І добре, якщо ми витратимо свій час на інших, на тих, хто самотній, кому так важливо, щоб ти заговорив до нього, провів з ним хоча б

декілька хвилин...

Живи так, щоб залишити слід на землі, старайся допомогти нужденному, адже їх так багато! Навчись мудро використовувати свій час, бо його не повернеш назад.

Пригадуються слова з християнської пісні:

**Дні минають швидко, мов на крилах,
З днями проміне життя,
І свої розправивши вітрила,
Відлетять у майбуття.**

Яке майбуття готують для тебе твої дні?

*Ірина Фуґа.
UpGrade.*

В ісламських школах Британії дітей вчать відрубувати злодіям руки

У Великобританії триває пропаганда жорстоких норм шаріату. До програми ряду ісламських шкіл країни, де навчаються загалом 5 тис. дітей, включені рекомендації про те, як, відповідно до шаріату, треба чинити з порушниками закону.

У підручниках, зокрема, говориться про те, що деякі злочини повинні каратися побиттям камінням до смерті; в одному підручнику для шестирічних дітей наведено, що ті, хто не вірить в іслам, після смерті будуть горіти в пеклі.

Інший підручник, для 15-річних підлітків, навчає, що злодіям, які порушують закон шаріату, треба відрубувати руки, а якщо вони вчинять повторний злочин, за це їм треба відрізати стопи. Підручник також містить діаграму, яка показує учням, де саме

треба відрубувати частини тіла злочинцям.

У посібниках говориться і про те, що деякі євреї перетворилися на мавп і свиней, а содоміти варті смертної кари, причому їх треба або побивати камінням до смерті, або спалювати на вогнищі, або скидати з обриву.

Такого роду підручники знайдені в 40 приватних ісламських школах Британії, причому на сайтах деяких із цих шкіл були виявлені висловлювання екстремістського характеру.

НХС.

Полтавська богословська семінарія відчинила двері для перших студентів

Необхідність заснування такого закладу на Полтавщині назріла давно. Полтавська богословська семінарія покликана забезпечувати духовне навчання служителів для Полтавської та інших областей України.

Уже відбувся перший набір студентів на богословський факультет. Духовне навчання розпочали брати та сестри, які відчули в серці покликання Господу і поширювати Його Царство на землі.

У семінарії працюють викладачі з України та інших країн із багаторічним досвідом служіння і великим багажем знань.

Полтавська семінарія — відповідь на безліч молитов, переживань та сподівань християн віри євангельської Полтавщини. Тож дяка Господу за Його допомогу і турботу.

Детальнішу інформацію про ПБС читайте за адресою: www.poltavaseminary.org.ua.

Любі брати і сестри, шановні пастори!

З Божою допомогою вже сьомий рік виходить у світ часопис «За євангельську віру». З ваших відгуків можемо зробити висновок, що газета виконує своє призначення і сприяє духовному зростанню церков християн віри євангельської України.

Запрошуємо і надалі до активної співпраці. Ми будемо вдячні за всі ваші замітки, інформації, свідчення, проповіді, вчення і віримо, що це послужить для збудування усім нам.

2010 рік ось-ось закінчиться. Тому просимо повідомити, скільки примірників газети ви б хотіли отримувати для своєї церкви наступного року.

Умови отримання газети на 2011 рік

Вартість пересилання одного примірника — 40 грн. за рік.

Вартість пересилання від 19 (0,5 кг) до 78 (2 кг) примірників залежатиме від кількості примірників — з розрахунку 2 грн. (дві гривні) за примірник.

Рекомендована кількість замовлення — 19 примірників (0,5 кг); 38 примірників (1 кг); 78 (2 кг).

Проте ви можете замовити будь-яку кількість примірників.

Ношти можна переказати на рахунок:

26008340311261 у Львівській обласній філії

АКБ «Укрсоцбанк»,

МФО 325019, код ЄДРПОУ 20559726

(з обов'язковою поміткою «Добровільні пожертвування на газету «За євангельську віру»);

або поштовим переказом на адресу місії:

місія милосердя «Добрий самарянин»,

вул. Мочульського, 1, Івано-Франківськ, 76002

(з обов'язковою поміткою «Добровільні пожертвування на газету «За євангельську віру»).

УВАГА! Починаючи з наступного року газети отримуватимуть тільки ті, хто за них заплатив! Тих, хто опинився у справжній скруті і ніяк не може заплатити за доставку газет, просимо письмово зголоситися до редакції - ми знайдемо для вас мецената.

ПРИМІТКА. Місія випускає, окрім часопису «За євангельську віру», газету «Вірую». Щоб не виникло непорозуміння, просимо обов'язково вказувати назву видання, яке замовляєте.

Ну і, безперечно, будемо дуже вдячні за всі пожертвування на часопис, за всі ваші молитви. А Бог віддячить за все сторицею. Адже це наша спільна праця — **«Ані той, хто садить, ані хто поливає, є щось, але Бог, що родить! І хто садить, і хто поливає — одне, і кожен одержить свою нагороду за працю своюю. Бо ми — співробітники Божі!»** (1 Кор. 3:7-9).

Божих благословень вам!

Редакція.

**№ 11 (74) Виходить щомісяця
ЛИСТОПАД 2010 р.**

За ЄВАНГЕЛЬСКУ ВІРУ

Адреса редакції:

76002, м. Івано-Франківськ,

вул. Мочульського, 1;

тел./факс (0342) 50-10-19, факс 50-10-21

E-mail: dobry.samar@gmail.com

**Головний редактор
Михайло
ПАНОЧКО**

*Заступник головного редактора — Олег Карпюк;
літературний редактор — Людмила Бендус;
технічний редактор — Дана Парипа;
оператор комп'ютерного набору — Вікторія Галюк.*

Газета віддрукована в Івано-Франківській друкарні «Місто НВ»
Обсяг — 1,86 умовного друкованого аркуша.
Тираж — 15000 примірників.
Замовлення № 923.

Засновник — Всеукраїнський союз церков християн віри євангельської п'ятидесятників

Редакція не завжди поділяє погляди авторів.

Р/р 26008340311261 Львівська обласна філія АКБ «Укрсоцбанк»
МФО 325019 Код ЄДРПОУ клієнта 20559726